

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI**

**HEM202 CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERS BİLGİ KİTAPÇIĞI**

DERSTEN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI

Doç. Dr. Şenay ARLI
Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ
Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR
Arş. Gör. Dr. Özge YAMAN

**SAMSUN
2024**

İÇİNDEKİLER

1.ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON VE DEĞERLERİ.....	3
<u>2. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ</u>	4
<u>2.1. Dersin Tanımı ve Amacı</u>	4
<u>2.2. Dersin Öğrenme Hedefleri</u>	4
<u>2.3. Dersin Programdaki Yeri</u>	5
<u>2.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri</u>	5
<u>2.5. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları</u>	5
<u>2.5.1. Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları</u>	6
<u>2.5.2. Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları.....</u>	6
<u>2.5.3. Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları</u>	6
<u>2.5.4. Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları.....</u>	6
<u>2.5.5. Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları.....</u>	6
<u>2.5.6. Endokrin Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları</u>	6
<u>2.5.7. Kas İskelet Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları</u>	7
<u>2.6. Dersin Değerlendirmesi</u>	7
2.7. Laboratuvar Uygulama İçeriği.....	7
<u>3. HAFTALIK DERS PROGRAMI</u>	9
<u>3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Programı</u>	9
3.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Konularının Dersin Öğrenme Hedefleri ve Program Çıktıları ile Uyum.....	42
<u>4. UYGULAMA REHBERLERİ</u>	48
<u>4.1. Ameliyat Öncesi Bakım Uygulama Rehberi</u>	48
<u>4.2. Cerrahi Önlük ve Eldiven Giyme Uygulama Rehberi,</u>	51
<u>4.3. Cerrahi El Yıkama Uygulama Rehberi</u>	52
<u>4.4. Cerrahi Bohça Açma Uygulama Rehberi</u>	54
<u>4.5. Ameliyat Sonrası Bakım Uygulama Rehberi</u>	55
<u>4.6. Kendi Kendine Meme Muayenesi Uygulama Rehberi</u>	57
<u>5. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ</u>	61
<u>6. VERİ TOPLAMA FORMU</u>	64

7. DÖNEM İÇİ UYGULAMA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU	74
8. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAYNAK LİSTESİ	78
9. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KANIT LİSTESİ.....79	
10. T.C. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE, USUL VE ESASLARI.....82	

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ 2020–2021 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**

**1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON VE DEĞERLERİ**

Misyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlık ve hastalık deneyimini insancıl bir şekilde yönetebilen, değişen sağlık ortamında küresel toplumun ihtiyaçlarına kanıta dayalı uygulama ile cevap veren, mesleğine bağlı, duyarlı ve dinamik hemşire liderler yetiştirmektir.

Vizyonumuz; Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirmek üzere ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik disiplinine yön verecek yenilikçi ve profesyonel hemşireler yetiştiren lider bir bölüm olmaktadır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları;

1. Ulusal/ uluslararası sağlığı ilgilendiren kuruluşlarda (hastane, okul, fabrika vb.) ya da akademik alanda istihdam edilir.
2. Sürekli yenilenme ve gelişme bilinciyle akademik ve kişisel gelişimine devam eder.
3. Hemşirelik etik ve uygulama standartlarına uygun, bütüncül ve insancıl bakım verir.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları;

1. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.
2. Sağlığın geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla bireylere, ailelere, gruplara ve topluma güvenli, yetkin, şefkatli, etik, bütüncül, çevreye ve kültüre duyarlı hemşirelik bakımı sağlar.
3. Bireyselleştirilmiş, güvenli, kaliteli hemşirelik bakımına liderlik eder.
4. Hemşirelik eğitim, yönetim, uygulama ve/veya araştırmasında, disiplin içi/disiplinler arası etkili iletişim ve iş birliği becerilerini kullanır.

5. Araştırma temelli ve kanıta dayalı çalışmalar ile hemşirelik disiplininin gelişimine bireysel katkı sağlar.
6. Kişisel ve mesleki gelişiminin bir parçası ve gereği olarak, yaşam boyu öğrenme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeyi benimser ve sürdürür.
7. Sağlık politikaları, düzenlemeleri ve mevzuatla ilgili olarak hemşirelik rollerine ilişkin temel bir anlayış ve tutum geliştirir.
8. En az bir yabancı dili kullanarak hemşirelik ve sağlık alanındaki gelişmeleri izler ve paylaşır.
9. Güvenli ve kaliteli hemşirelik uygulamalarını destekleyen yenilikçi bilişim ve/veya bakım teknolojilerini kullanır.

Değerlerimiz; Hemşirelik bölümü olarak kaliteli sağlık bakım hizmetlerine erişimin bir ayrıcalık değil sosyal bir hak olduğuna inanıyor ve bunu en temel değer olarak kabul ediyoruz. Bunun yanı sıra Atatürk ilke ve inkılaplarını ve aşağıdaki değerleri Temel Değerlerimiz olarak sunuyoruz:

- 1. Bakım:** Bakım hemşirelik uygulamasının özüdür. Bireyin eşsizliği temelinde insanlara merhametli, vicdanlı, bütüncül, şeffaf, alturistik ve katılımcı bir yaklaşımla bakım vermeye kararlıyız.
- 2. Duyarlılık:** Kültür, çevre, birey, toplum, toplumsal cinsiyet eşitliği ve hakkaniyet temelinde insanların bakım çağrılarını duymaya, etik ve saygınlık standartlarına dayalı olarak bu çağrıya yanıt vermeye kararlıyız.
- 3. Etik:** Hemşirelik eğitimi, uygulaması ve araştırmasında evrensel ve bilimsel etiğe uygun, insana ve değerlerine saygılı, adil, dürüst ve hakkaniyetli olmaya kararlıyız.
- 4. Profesyonellik:** Sosyal adalet ve eşitliğin sağlık hizmetlerine entegrasyonuna, düşünce özgürlüğüne, örgütlenme bilincine dayanan, özgüvenli, iletişim becerileri gelişmiş lider, entelektüel hemşireler olmaya kararlıyız.
- 5. Bilimsellik/Yenilikçilik:** Bir uygulama mesleği ve bir akademik disiplin olarak hemşirelikte, kanıta dayalı bakımı uygulamak için yeni bilgileri keşfetmeye, yaymaya ve hemşirelik bilimini geliştirmeye kararlıyız.
- 6. Katılımcılık/paydaş odaklılık:** Hemşirelik öğrencilerinin tüm potansiyellerini geliştirmek üzere katılımcı, etkileşimli eğitim ve öğretim anlayışını geliştirmeye ve sürdürmeye kararlıyız.

2. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Dersin temel amacı; sağlığın geliştirilmesi, korunması, hastalık ve sakatlığın önlenmesi için mümkün olan en yüksek sağlık bakımını vermektir. Bu amaç doğrultusunda ders içeriği; temel insan gereksinimlerini bilerek, homeostazinin devamlılığını sağlayarak cerrahi hastalıklarda bakım verme üzerine yoğunlaştırılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde dersin uygulaması; bakım planı uygulamaları ve aktif öğrenme yöntemleri (kavram haritası, altı şapka düşünme tekniği, vaka analizleri vb.) kullanılarak yürütülecektir.

2.2. Dersin Öğrenme Hedefleri

1. Cerrahi hastalıkları hemşireliğinin temel kavramları ve uygulamalarını tanımlayabilme
2. Cerrahi hastasının temel gereksinimlerini holistik ve hümanistik yaklaşımla belirleyebilme
3. Sistemlerin cerrahi girişim gerektiren hastalıklarını ve bakım sürecini tanımlayabilme
4. Cerrahi tedavinin ve bakımın başarısını etkileyen etmenleri tanımlayabilme
5. Cerrahi hemşiresinin niteliklerini tanımlayabilme

2.3. Dersin Programdaki Yeri

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi hemşirelik lisans programının 2. sınıf 4. yarıyılında 6 saat teorik, 12 saat uygulama olmak üzere toplamda 18 saat üzerinden öğrencilere verilmektedir. Dersin yükü ulusal kredi bazındaki 12 kredi, uluslararası sistemde ise 20 AKTS olarak belirlenmiştir.

2.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinde klasik eğitim modeli uygulanmaktadır. Derslerin işlenişinde; güncel kaynaklarla zenginleştirilen bilgi, aktif öğrenme yöntemleri (beyin fırtınası, vaka tartışması, altı şapka düşünme etkinliği vb.) ve video gösterimi gibi destekleyici materyaller kullanılarak öğrencilere aktarılacaktır. Ayrıca ders içeriğinde yer alan bazı konularda klinisyen hemşirelerin sunumları ve deneyimlerinden yararlanılır. Bu sayede klinik karar vermenin (hemşirelik süreci) ön planda tutulması hedeflenmektedir.

Öğrenciler, ders programında belirtilen kaynakları okumakla yükümlüdür. Kaynakların ders öncesinde okunması dersin başarılması için gereklidir. Temel kaynak olarak tanımlanan kitaplara (Cerrahi Hemşireliği Ders Kitabı, Hemşirelik Tanıları El Kitabı vb.) ek olarak verilen okumalar (konular ile ilgili güncel kanıtlar) ile öğrencilerin bireysel gelişimleri desteklenecektir.

2.5. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları

Dersler hemşirelik bakış açısını geliştirecek şekilde problem çözme süreci basamakları üzerinden planlanır ve anlatılır. Bu nedenle Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi süresince öğrencilerin bakım verdikleri hastada hemşirelik sürecini doğru şekilde uygulamaları ve hemşirelik süreci tanılama basamağında NANDA hemşirelik tanılarını kullanmaları beklenmektedir. Ayrıca öğrencilere alana özgü belirlenmiş spesifik tanı ve girişimlerin öğretilmesi hedeflenmektedir. Öğrencinin daha önceki yıllarda öğrendiği tanı ve girişimlerin de pekiştirilmesi sağlanmaktadır. Öğrencinin söz konusu hedef tanıyı öğrenmek ile kalmayıp, kompleks vakalarda tanıların etiyolojilerine ilişkin değişiklikleri de fark edebilmeleri gerekmektedir. Öğrenmenin kolaylaştırılması, değerlendirilmenin sistematize edilebilmesi için her sisteme yönelik hedef hemşirelik tanıları belirlenmiş olup, söz konusu hedef tanıları her eğitim-öğretim döneminde revize edilmektedir.

2.5.1. Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Aspirasyon riski, Gaz değişiminde bozulma riski, Etkisiz hava yolu temizliği, Akut ağrı, Kronik Ağrı, Bilgi eksikliği, Sözel iletişimde bozulma, Beden Gereksiniminden Az Beslenme Enfeksiyon Riski, Anksiyete, Beden İmgesinde Rahatsızlık, Etkisiz Solunum, Aktivite İntoleransı, Fiziksel Hareketlilikte Yetersizlik, Başetmede Yetersizlik

2.5.2.Kardiyovasküler Sist. Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Kardiyak Output'ta Azalma/Riski, Bilgi Eksikliği, Gaz Değişiminde Bozulma, Sıvı Volüm Dengesizliği Riski, Etkisiz Doku Perfüzyonu Riski, Akut Ağrı, Duyusal Algılamada Bozukluk, Depresyon, Anksiyete

2.5.3.Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Yetersiz Serebral Doku Perfüzyonu, Akut Ağrı, Sıvı Volüm Eksikliği Riski, Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Enfeksiyon Riski, Anksiyete, Benlik Saygısında Bozulma, Bilgi Eksikliği, Yaralanma Riski, Fiziksel Harekette Yetersizlik, Üriner Eliminasyonda Yetersizlik, Etkisiz Solunum, Etkisiz Havayolu Temizliği Riski, Uyku Kalitesinde Değişim Etkisiz Başetme, Akut/Kronik Konfüzyon, Konstipasyon

2.5.4.Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Kronik Ağrı, Akut Ağrı, Beklenen Acı Çekme, Etkisiz Başetme, İdrar Tutamama/Riski, İdrar Retansiyonu, Etkisiz Solunum Örüntüsü, Etkisiz Hava Yolu Açıklığı, Beden İmgesinde Rahatsızlık, Sıvı volüm dengesizliği, Elektrolit Dengesizliği, Fiziksel Harekette Bozulma

2.5.5.Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalılarının Hedef Tanıları

Gastrointestinal Mobilitede Fonksiyon Bozukluğu/Riski, Kronik Ağrı, Akut Ağrı, Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Beden Gereksiniminden Fazla Beslenme, Etkisiz Havayolu Temizliği, Oral Mukoz Membranda Değişiklik, Enfeksiyon Riski, Sözel İletişimde Bozulma Beden İmajında Bozulma, Bilgi Eksikliği, Anksiyete, Aspirasyon Riski, Sıvı- Volüm Eksikliği Riski, Beden İmajında Bozulma, Bulantı.

2.5.6.Endokrin Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Bilgi eksikliği, Enfeksiyon Riski, Sıvı Volüm Eksikliği Riski, Aktivite İntoleransı, Kan Glikozunda Değişkenlik Riski, Karaciğer Fonksiyonunda Bozulma Riski, Anksiyete, Vücut Gereksinimlerinden Az Beslenme, Akut Ağrı, Boğulma Riski.

2.5.7.Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıklarının Hedef Tanıları

Periferik Nörovasküler Disfonksiyon Riski, Akut Ağrı, Kronik Ağrı, Enfeksiyon Riski, Cilt Bütünlüğünde Bozulma Riski, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Beden Gereksinimlerinden Az Beslenme, Özbakım Eksikliği Sendromu, Yürümede Bozulma, Travma Riski, Doku Bütünlüğünde Bozulma

2.6. Dersin Değerlendirmesi

Öğrenciler, kuramsal uygulamalı dersin uygulamasının %80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamanın (laboratuvar ve/veya klinik/saha uygulamaları vb.)

%20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler devamsızlıktan kalır. Kuramsal uygulamalı dersten devamsızlıktan kalan öğrenciler, o dersin hem teorik hem de uygulamasını tekrar etmek zorundadır. Kuramsal uygulamalı dersin blok olarak yapıldığı durumda, dersin teorik bloğunda yapılan devamsızlık dersin teorik bölümünden; uygulama bloğundan yapılan devamsızlıklar ise uygulama bölümünden sayılır.

Kuramsal uygulamalı meslek derslerinin yarıyıl ve yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği hükümleri esas alınır. Ara sınav notunun hesaplanması: Teorik ara sınav notunun %50'si, uygulama notunun %50'si alınarak değerlendirilir. Yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanması: Uygulama notunun %50'si ve Yarıyıl sonu sınav notunun %50'si olacak şekilde hesaplanır. Klinik/saha uygulama notu ilgili öğrenci, dersin öğretim elemanları tarafından derse ilişkin değerlendirme formları üzerinden değerlendirilir. Uygulama notu aynı zamanda öğrencinin portfolyosunda bulunan uygulama alanının notunu da oluşturur.

2.7. Laboratuvar Uygulama İçeriği

- Cerrahi Önlük Giyme
- Cerrahi Eldiven Giyme
- Cerrahi El Yıkama
- Cerrahi Bohça Açma
- Ameliyat Öncesi Bakım Uygulamaları
- Ameliyat Sonrası Bakım Uygulamaları
- Kendi Kendine Meme Muayenesi

3.HAFTALIK DERS PROGRAMI

3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Program

26 Şubat 2024: Derslerin Başlaması
29 Nisan-5 Mayıs 2024: Ara Sınav Haftası
6 Kasım 2024: Uygulamaya Başlanması
14 Mayıs: Uygulama Sınavı ve Bakım Planı teslim
14 Haziran 2024: Derslerin Bitimi

Hafta	Tarih	A ŞUBESİ			B ŞUBESİ		
			Ders Konusu	Sorumlu Öğretim Elemanı	Ders Konusu	Sorumlu Öğretim Elemanı	
1	26.02.2024 Pazartesi	Sabah	Ameliyat öncesi ve sonrası Hasta Bakımı (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI	Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi + Kavram Haritası (4 saat)	Dr.Öğr.Üyesi Özge İŞERİ	
		Öğleden sonra	Ameliyat sonrası Hasta Bakımı (4 saat)		Cerrahi Ağrı Mekanizması ve Hemşirelik Yönetimi (4 saat)		
1	27.02.2024 Salı	Sabah	Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi + Kavram Haritası (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Ameliyat öncesi ve sonrası Hasta Bakımı (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI	
		Öğleden sonra	Cerrahi Ağrı Mekanizması ve Hemşirelik Yönetimi (4 saat)		Ameliyat sonrası Hasta Bakımı (4 saat)		
2	4.03.2024 Pazartesi	Sabah	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr.Öğr.Üyesi Özge İŞERİ	
		Öğleden sonra	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması		Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)		
2	5.03.2024 Salı	Sabah	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	
		Öğleden sonra	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması		Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması		
3	11.03.2024 Pazartesi	Sabah	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	
		Öğleden sonra	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)		Cerrahi Alan Enfeksiyonları (4 saat)		Doç. Dr. Şenay ARLI
3	12.03.2024 Salı	Sabah	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	
		Öğleden sonra	Cerrahi Alan Enfeksiyonları (4 saat)		Doç. Dr. Şenay ARLI		Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)

4	18.03.2024 Pazartesi	Sabah	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR	Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Doç. Dr. Şenay ARLI
		Öğleden sonra	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)		Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat) + Vaka Çalışması	
4	19.03.2024 Salı	Sabah	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR
		Öğleden sonra	Kas İskelet Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları (4 saat)		Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları(4 saat)	

CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ LABORATUAR PLANI- 2024

Hafta	Tarih		Cerrahi el yıkama ve steril malzeme açma Steril önlük giyme ve kapalı steril eldiven giyme	Meme kanseri geçirmiş bireye bakım ve Meme muayenesi
5	25.03.2024	Sabah	1	2
		Öğleden sonra	2	1
5	26.03.2024	Sabah	1	2
		Öğleden sonra	2	1

3.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Konularının Dersin Öğrenme Hedefleri ve Program Çıktıları ile Uyumu

Konu	Dersin Öğrenme Hedefi	Hedef Beceri/öğrenci Etkinliği	Program Çıktısı (PÇ)	Öğretim Yöntemi	Değerlendirme Yöntemi ve Değerlendirme Aracı
Doku Zedelenmesi ve Yara İyileşmesi,	1/2/4	Yarayı değerlendirme, kültür alma ve bakım yapma becerisi Basınç yarasının izlemi ve bakımını yapabilme becerisi	1/2/3/4/5/9	Sunum Görsel Materyal Vaka Tartışması Algoritma Çalışması	Sınav Beceri listesi
Hastane Enfeksiyonları ve Asepsi	1/2/4	Psikomotor Değerlendirme / Cerrahi el yıkama becerisi Cerrahi eldiven ve gömlek giyme becerisi Tıbbi asepsiye uygun maske takma becerisi Hasta izolasyonu sağlama ve izolasyon	2/3/4/6/7/8	Sunum Beyin Fırtınası Demonstrasyon Görsel Materyal	Sınav Beceri listesi

		önlemlerini alma becerisi Kan ve kateter kültürü alma becerisi			
Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası hemşirelik bakımı	1/2/4/5	Psikomotor Değerlendirme / Ameliyat öncesi, sırası ve sonrası bakım uygulamalarını yapabilme becerisi Aldığı çıkardığı izlemi ve sıvı takibi yapabilme becerisi Mobilizasyonu sağlama becerisi Cerrahiye uygun aktif pasif Rom egzersizlerini öğretme ve yaptırma becerisi	1/2/4/5/9	Sunum Vaka Tartışması Örnek bakım planı analizi	Sınav Beceri listesi
Ağrı ve Hemşirelik Bakımı	1/2/4	Psikomotor Değerlendirme / Ağrı sürecini tanılama, değerlendirme ve yönetme becerisi	1/2/4/5	Sunum Kavram Haritası Makale tartışması	Sınav

Solunum Sistemi Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	1/2/3/4/5	Psikomotor Değerlendirme / Derin solunum ve öksürme egzersizlerini yapması Trakeostomi bakımı yapma becerisi Endotrakeal tüp aspirasyonu yapabilme becerisi	1/2/4/5/8	Sunum Vaka Tartışması Görsel Materyal	Sınav Beceri listesi
Kardiyovasküler Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakım	1/2/3/4/5	Oksijen tedavisini güvenli bir şekilde uygulayabilir ve komplikasyonlarını izleyebilme ve Oksijen satürasyonu ölçümü yapabilme becerileri Santral venöz basınç (CVP) takibi yapma becerisi Santral kateter bakımı yapma becerisi	1/2/5/8	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi

Sinir sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı,	1/2/3/4/5	Bilinç düzeyi takibi yapma becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi
Meme cerrahisi ve hemşirelik bakımı, altı şapka düşünce etkinliği, staj toplantısı	2/3/4/5	Kendi kendine meme muayenesi yapma ve öğretme becerisine	1/2/4/5/6/9	Sunum Demonstrasyon Görsel Materyal Altı şapka etkinliği	Sınav Bakım planı Beceri listesi
Kas iskelet sisteminin cerrahi gerektiren hastalıkları ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Alçı, atel, traksiyon bakımı yapma becerisi Hasta güvenliğini sağlama becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi
Gastrointestinal sistem cerrahisi ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Nazogastrik sonda uygulaması ve bakımını yapabilme becerisi Stoma bakımını yapabilme ve komplikasyonları izleyebilme becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi
Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve hemşirelik bakımı	1/2/3/4/5	Aldığı çıkardığı izlemi ve sıvı takibi yapabilme becerisi	1/2/4/5/6/9	Sunum Vaka Tartışması Bakım planı	Sınav Bakım planı Beceri listesi

4. UYGULAMA REHBERLERİ

4.1. AMELİYAT ÖNCESİ BAKIM UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI	Uyguladı	Geliştirilmeli	Uygulamadı
AMELİYAT ÖNCESİ HASTA KABULÜ			
• Hasta ve/veya ailesi ile tanışma			
• Hasta ve/veya ailesini hastanın yatacağı odaya götürme			
• Odadaki diğer hastalarla tanıştırma			
• Eşyalarını yerleştireceği dolabı gösterme			
• Kliniği gezdirme ve önemli bölümleri gösterme			
• Hastaya klinik ziyaretleri, ailesi ile haberleşme, dinlenme yerleri, yemek saatleri ile ilgili bilgi verme			
• Hastanın giysilerini değiştirmesine yardımcı olma			
• Hastanın yaşam bulgularını, boy ve kilo ölçümlerini alıp kaydetme			
• Kan, idrar tahlili ve radyolojik incelemeler için gerekli işlemleri yapma			
• Sağlık öyküsünü alma ve fiziksel tanılama yapma			
• Hasta ve aileyi bilgilendirme			
• AMELİYAT ÖNCESİ HASTA EĞİTİMİ			
• Derin solunum egzersizlerini öğretme			
• Derin solunum egzersizlerinin önemi anlatma			
• Hastayı rahat bir pozisyona getirme			
• Hastaya ağız ile yavaş yavaş derin soluk almasını söyleme			
• Hastaya yavaşça ve tamamen nefesini dışarı vermesini söyleme			

<ul style="list-style-type: none"> Hastaya soluk alıp 5'e kadar sayarak soluğunu tutması ve yavaşça ağzından vermesini öğretme 			
<ul style="list-style-type: none"> İşlemi 5 kez tekrar etme 			
<ul style="list-style-type: none"> Derin solunum egzersizlerini öğretme 			
<ul style="list-style-type: none"> Öksürme egzersizlerini öğretme 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastaya öksürme egzersizlerinin önemini anlatma 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastaya 3 kez soluk alıp vermesini söyleme 			
<ul style="list-style-type: none"> 3. Soluktan sonra burnundan soluk alarak, güçlü ve kesik kesik öksürmesini söyleme 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastaya yatak içi dönme ve bacak egzersizlerinin önemini açıklama ve öğretme 			
<ul style="list-style-type: none"> Cerrahi insizyon yerini koruma 			
<ul style="list-style-type: none"> AMELİYAT ÖNCESİ GECE HAZIRLIĞI 			
<ul style="list-style-type: none"> Mahremiyete saygılı olma 			
<ul style="list-style-type: none"> Genel vücut banyosu almasını sağlama 			
<ul style="list-style-type: none"> Gerekli ise ciltteki fazla tüyleri temizleme 			
<ul style="list-style-type: none"> Gerekli ise tırnak bakımı yapma 			
<ul style="list-style-type: none"> 6-8 saat öncesinden yiyecek ve içecek yasağı koyma 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastanın oral yiyecek ve içecek almayacağını diyetisyene söyleme 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastanın oral yiyecek ve içecek almayacağını bakım veren diğer kişilere söyleme 			
<ul style="list-style-type: none"> Ağız bakımı verme 			
<ul style="list-style-type: none"> Hekim istemi olursa oral dışı beslenme sağlama 			
<ul style="list-style-type: none"> Gerekli ise lavman yapma 			
<ul style="list-style-type: none"> Hastayı anestezi muayanesi için bilgilendirme 			

• Hastanın anestezi ile ilgili endişelerini ifade etmesine yardımcı olma			
• AMELİYAT BÖLGESİNİN HAZIRLIĞI			
• Hastaya işlemi açıklama			
• Elleri yıkama			
• Mahremiyeti sağlama			
• Ameliyat edilecek alana özgü pozisyon verme			
• Eldiven giyme			
• Tüy dökücü krem uygulama			
• Uygun süre bekleyip kremi temizleme			
• Cildi yıkama ve durulama			
• Elleri yıkama			
• AMELİYAT SABAHİ HAZIRLIK			
• Hastaya kimliğini belirten kimlik takma			
• Hastanın yaşam bulgularını alma ve kaydetme			
• Hastanın alerjilerini öğrenme ve kaydetme			
• Bilgilendirmiş izin formunu ve Güvenli Cerrahi Kontrol Listesini kontrol etme			
• Ağız bakımı uygulama			
• Cilt hazırlığını kontrol etme			
• Bağırsak hazırlığını kontrol etme			
• Hastanın 6-8 saattir ağızdan yiyecek içecek almadığını kontrol etme			
• Takı ve ojeleri kontrol etme			
• Protezleri kontrol etme			
• Mesanenin boşalmasını sağlama			
• Uygun önlük ve bone giydirme			
• Hekim istemi varsa antiemboitik çorap giydirme			

• Sedyeye alınmasına yardımcı olma			
• İlaçlar, laboratuvar bulgular, hasta dosyası, ameliyat için gerekli tüm malzemeleri ameliyathane hemşiresine teslim etme			
• Ailesine ve yakınlarına açıklama yapma			
GENEL DEĞERLENDİRME			
• Yeterli Geliştirilmeli Yetersiz			

Yetersiz	Basamağın uygulanamaması ya da yanlış uygulanması
Geliştirilmeli	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

4.2. CERRAHİ ÖNLÜK VE ELDİVEN GİYME UYGULAMA REHBERİ

Gerekli Malzemeler	Steril eldiven
	Steril önlük

İŞLEM BASAMAKLARI	Uygula dı	Geliştirilmeli	Uygula madı
STERİL GÖMLEK GİYME			
<ul style="list-style-type: none">Gömleği steril olarak açın.			
<ul style="list-style-type: none">Gömleği boyun kısmından ve vücuttan uzak bir şekilde tutarak katlarını açın.			
<ul style="list-style-type: none">Elleri kolların içine sokun			
<ul style="list-style-type: none">Elleri kol ağzından dışarı çıkarmadan önce steril eldiven giyin.			
<ul style="list-style-type: none">Gömleğin bağlarını sirküle hemşireye uzatın.			
<ul style="list-style-type: none">Sirküle hemşirenin arkadan bağlamasını sağlayın.			
<ul style="list-style-type: none">Steril gömlek giydikten sonra koltuk altlarını, belden aşağı seviyeyi, omuzları, boyun seviyesini ve sırt kısmını steril kabul etmeyin.			
STERİL ELDİVEN GİYME			
<ul style="list-style-type: none">Steril eldiven paketini açın.			
<ul style="list-style-type: none">Sol elle sağ eldivenin bilek iç kısmından tutarak ve parmakları yerlerine yerleştirerek sağ eldiveni giyin.			
<ul style="list-style-type: none">Sağ elle sol eldivenin bilek sol kısmından tutarak sol eldiveni de giyin.			
<ul style="list-style-type: none">Eldivenlerin bilek kısımlarını gömleğin kolları üzerine çekerek düzeltin.			
GENEL DEĞERLENDİRME			
<ul style="list-style-type: none">Yeterli Geliştirilmeli Yetersiz			
Yetersiz	Basamağın uygulanamaması ya da yanlış uygulanması		
Geliştirilmeli	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi		
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi		

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

4.3. CERRAHİ EL YIKAMA UYGULAMA REHBERİ

Gerekli Malzemeler:	Antiseptik solüsyon
	Cerrahi el yıkama fırçası
	Steril havlu

İŞLEM BASAMAKLARI	Uygulandı	Geliştirilmeli	Uygulandı
<ul style="list-style-type: none">Ameliyathaneye giriş kurallarına göre giyindikten sonra musluk açılır. Isısı ve akış hızı ayarlanır.			
<ul style="list-style-type: none">Eller, parmak ucundan, dirseğe doğru ıslatılır.			
<ul style="list-style-type: none">Avuç içine 3-5 ml (2-3 pompa) antiseptik solüsyon dirsek / ayak yardımıyla akıtılır.			
<ul style="list-style-type: none">Eller ve önkollar 1 dk boyunca, friksiyonel hareketlerle, dirseğin 3-5 cm üstüne kadar yıkanır.			
<ul style="list-style-type: none">Eller, dirseklerden yukarıda olacak şekilde tutularak durulama işlemi yapılır. Suyun altında, kollara, ileri-geri dönüş yaptırılmaz.			
<ul style="list-style-type: none">Elleri duruladıktan sonra, fırça alınıp üzerine antiseptik solüsyon dökülür. Fırça /sponge disposable ise, sadece ıslatılır.			
<ul style="list-style-type: none">Tırnaklar, fırça ile 30'ar sn (30 fırça darbesi) fırçalanır. Her iki el için ayrı fırça kullanılır.			
<ul style="list-style-type: none">Eller durulandıktan sonra yeniden antiseptik solüsyon alınarak, parmak uçlarından (özellikle baş parmağın) başlayarak, parmak araları, ellerin ön ve arka yüzleri dahil kollar, dirseğin 3-5 cm üstüne kadar, dairesel hareketlerle yıkanır. Bu işlem, her iki kol için toplam 3 dk. (1,5-1,5 dk) olmalıdır.			
<ul style="list-style-type: none">İki kol, birbirlerine değdirilmeden, parmak uçlarından dirseğe doğru durulanır.			
<ul style="list-style-type: none">Eller yukarıda, dirsekler aşağıda olacak şekilde, ameliyathaneye girilir.			
<ul style="list-style-type: none">Sirküle hemşire tarafından açılan bohça veya gömlek paketindeki kurulama havlusu, steril alana su damlatılmadan alınarak, steril olmayan giysilere değdirilmeden, yıkanma işlemi gibi, parmak uçlarından, dirseğe doğru, dairesel hareketlerle, tampone ederek yapılır.			

• Eller, birbirinden bağımsız olarak kurulanır.			
• Diğer elin kurulanması için kullanılan havlunun diğer ucu kontamine edilmeden çevrilerek ya da havlu katlanarak kullanılır.			
• İşlemden sonra havlu kirli torbasına atılır.			
GENEL DEĞERLENDİRME			
• Yeterli			
• Geliştirilmeli			
• Yetersiz			

Yetersiz	Basamağın uygulanamaması ya da yanlış uygulanması
Geliştirilmesi gerekir	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

4.4. CERRAHİ BOHÇA AÇMA UYGULAMA REHBERİ

Gerekli Malzemeler:	Steril bohça
	Masa

İŞLEM BASAMAKLARI	Uygulandı	Geliştirilmeli	Uygulandı
<ul style="list-style-type: none">Steril bohça kontaminasyondan korumak amacıyla odanın trafikten uzak güvenli bir yerine alın.			
<ul style="list-style-type: none">Bohça enstrüman masasına yerleştirin.			
<ul style="list-style-type: none">Bohçanın delik, yırtık ya da ıslak olup olmadığını kontrol edin.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın üzerindeki bantları çıkarın.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın sizden en uzak ucunu iç kısmına dokunmadan ileri doğru açın.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın dışta kalan ucunu tutarak sağ yanı, diğer dış ucu tutarak sol yanını açın.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın en son size yakın olan tarafını, bohçanın içine dokunmadan ve üzerine eğilmeden açın.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın içinde indikatör olup olmadığını kontrol edin.			
<ul style="list-style-type: none">Steril bohçanın içindeki indikatörün uygun rengi alıp almadığını kontrol edin.			
GENEL DEĞERLENDİRME <ul style="list-style-type: none">YeterliGeliştirilmeliYetersiz			

Yetersiz	Basamağın uygulanamaması ya da yanlış uygulanması
Geliştirilmeli	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

4.5. AMELİYAT SONRASI BAKIM UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI	Uygula dı	Geliştirilmeli	Uygula madı
• Cerrahi ekipten hastayı teslim alma			
• Anaesteziyolog ve sirküle hemşireden hastanın ameliyat üsreci ve sonrası ile ilgili gerekli bilgileri alma			
• Hava yolu açıklığını tanılama			
• Yeterli gaz değişimini tanılama			
• Solunumun sürekliliğini sağlama ve sürdürme			
• Aspirasyonu önleme			
• Endotrekeal tüp varsa yerinde olduğundan emin olma			
• Hekim istemi varsa oksijen verme			
• Solunum özelliğini gözlemleme			
• Pulsoksimetrenin yerinde olduğundan emin olma			
• Solunum özelliğindeki değişimleri hekime bildirme			
• Kardiyak izlemi gerçekleştirme			
• Hastayı ameliyat sonrası bakım ünitesinden ayrılana kadar monitör aracılığı ile izleme			
• Hastanın apikal ve periferel nabızlarını kontrol etme			
• Hastanın periferel dolaşımını gözlemleme			
• Hastanın cilt rengini gözlemleme			
• Hastanın ameliyat öncesi verileri şle karşılaştırma			
• Nörolojik tanılama			
• Genel anestezi alan hastaların bilinç durumunda değişimi gözlemleme			
• Hastanın oryantasyonun kotrol etme			
• Ameliyat öncesi nörolojik verilerle karşılaştırma			
• Motor ve duysal durumu tanılama			

• Hastanın ekstremitte gücünü belirleme			
• Sıvı elektrolit dengesini değerlendirme			
• Hastayı sıvı eksikliği yönünden gözleme			
• Hastanın drenlerini kontrol etme			
• Asit baz dengesini değerlendirme			
• Gastrointestinal sistemi değerlendirme			
• Cerrahi insizyon bölgesini değerlendirme			
• Cilt bütünlüğünü değerlendirme			
• Ağrı yönetimini gerçekleştirme			
• Vücut sıcaklığını sürdürme			
GENEL DEĞERLENDİRME			
• Yeterli			
• Geliştirilmeli			
• Yetersiz			

Yetersiz	Basamağın uygulanmaması ya da yanlış uygulanması
Geliştirilmeli	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

4.6. KENDİ KENDİNE MEME MUAYENESİ UYGULAMA REHBERİ

Gerekli Malzemeler:	Boy aynası
	Düz bir yatak ya da sedye

İŞLEM BASAMAKLARI	Uygulandı	Geliştirilmeli	Uygulandı
<ul style="list-style-type: none">• Ellerinizi yıkayın.			
<ul style="list-style-type: none">• Belden yukarısı çıplak olacak şekilde boy aynasının karşısında pozisyonda durun.			
<ul style="list-style-type: none">• Kolları bedenın yanlarında serbest olarak bırakın.			
<ul style="list-style-type: none">• Memelerin boyutunu, rengini ve üzerindeki farklı oluşumları gözlemlerin.			
<ul style="list-style-type: none">• Aynanın karşısında öne doğru eğilerek memelerin rengini, boyutunu ve üzerindeki farklı oluşumları gözlemleyin.			
<ul style="list-style-type: none">• Aynı gözlemi kolları yukarı kaldırarak yapın.			
Ayakta ve ayna karşısında dikilerek:			
<ul style="list-style-type: none">• Sağ elinizle sol memeyi, sol elinizle sağ memeyi muayene edin			
<ul style="list-style-type: none">• Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile elinizi kaldırmadan kaldırmadan paralel çizgiler çizerek tüm meme dokusunu palpe edin.			
<ul style="list-style-type: none">• Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile elinizi kaldırmadan saat yönünde iç içe geçen daireler çizerek meme dokusunu palpe edin.			
<ul style="list-style-type: none">• Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile saat yönünde dıştan içe doğru oklar çizerek meme dokusunu palpe edin.			
<ul style="list-style-type: none">• Elizin baş ve işaret parmağı ile meme ucunu hafifçe sıkarak akıntıyı kontrol edin.			
Uygun bir yere yatın.			
<ul style="list-style-type: none">• Sağ elinizle sol memeyi, sol elinizle sağ memeyi muayene edin			

<ul style="list-style-type: none"> • Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile elinizi kaldırmadan kaldırmadan paralel çizgiler çizerek tüm meme dokusunu palpe edin. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile elinizi kaldırmadan saat yönünde iç içe geçen daireler çizerek meme dokusunu palpe edin. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Memenin kuyruk kısmından başlayarak üç parmağınız ile saat yönünde dıştan içe doğru oklar çizerek meme dokusunu palpe edin. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Elizin baş ve işaret parmağı ile meme ucunu hafifçe sıkarak akıntıyı kontrol edin. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Ellerinizi yıkayın. 			
GENEL DEĞERLENDİRME <ul style="list-style-type: none"> • Yeterli • Geliştirilmeli • Yetersiz 			

Yetersiz	Basamağın uygulanamaması ya da yanlış uygulanması
Geliştirilmeli	Basamağın atlanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmemesi
Yeterli	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, basamaktan basamağa rahatça geçilmesi

Öğrencinin imzası

Değerlendiren imzası

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Öğrenci Beceri Kazanımları Listesi

	BECERİLER	ÖLÇME YÖNTEMİ	DEĞERLENDİREN ÖĞRETİM ELEMANI	DEĞERLENDİRME ORTAMI	İLİŞKİLİ PROGRAM ÇIKTISI
1	Derin solunum ve öksürme egzersizlerini yaptırabilecek yeterliliğe sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
2	Oksijen tedavisini güvenli bir şekilde uygulayabilir ve komplikasyonlarını izleyebilir.	Sözel Değerlendirme			1,2,3
3	Oksijen saturasyonu ölçümü yapabilir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5
4	Nazogastrik sonda uygulaması ve bakımını yapabilir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5
5	Stoma bakımını yapabilir ve komplikasyonları izleyebilir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
6	Aldığı çıkardığı izlemi ve sıvı takibi yapabilir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
7	Basınç yarasının izlemi ve bakımını yapabilecek beceriye sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
8	Endotrakeal tüp aspirasyonu yapabilir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
9	Ameliyat öncesi bakım uygulamalarını yapabilecek beceriye sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5
10	Ameliyat sırası bakım uygulamalarını yapabilecek beceriye sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5
11	Ameliyat sonrası bakım uygulamalarını yapabilecek beceriye sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5

12	Cerrahi el yıkama becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
13	Cerrahi eldiven ve gömlek giyme becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
14	Mobilizasyonu sağlama becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
15	Cerrahiye uygun aktif pasif Rom egzersizlerini öğretme ve yaptırma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
16	Santral venöz basınç (CVP) takibi yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
17	Santral kateter bakımı yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
18	Ağrı sürecini tanılama, değerlendirme ve yönetme becerisine sahiptir.	Sözel Değerlendirme			1,2,3,6
19	Yarayı değerlendirme, kültür alma ve bakım yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
20	Trakeostomi bakımı yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
21	Bilinç düzeyi takibi yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
22	Steril malzeme kullanma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
23	Dezenfeksiyon uygulama yöntemlerini bilir ve uygulama becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
24	Tıbbi asepsiye uygun maske takma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2
25	Hasta izolasyonu sağlama ve izolasyon önlemlerini	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3

	alma becerisine sahiptir.				
26	Kan ve kateter kültürü alma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,
27	Alçı, atel, traksiyon bakımı yapma becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3
28	Anestezi komplikasyonlarını izleme becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,4,5
29	Kendi kendine meme muayenesi yapma ve öğretme becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5,7,8,9
30	Hasta güvenliğini sağlama becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5,7,9
31	Aktif dinleyebilme ve empati kurma becerisine sahiptir.	Sözel Değerlendirme			1,2,3
32	Hasta ile iletişimi yönlendirme ve sınırlandırabilme becerisine sahiptir.	Sözel Değerlendirme			1,2,3
33	Cerrahi stresi tanıma ve yönetme becerisine sahiptir.	Psikomotor Değerlendirme			1,2,3,5,7,8,9
34	Beden imajı değişen hastanın bakımını yapabilme bilme becerisine sahiptir.	Duyuşsal Değerlendirme			1,2,3,5,7,9

5. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ

I. Uygulamada “Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları”ndabelirtilen ilkelere uygun olarak üniforma giyilmesi ve öğrenci kimlik kartının üniforma üzerine takılması zorunludur.

II. Uygulama Ondokuzmayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesi, T.C. Sağlık Bakanlığı Gazi Devlet Hastanesi ve Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi olmak üzere üç hastanede yürütölmektedir. Klinik uygulamalar hastanelerin Cerrahi Kliniklerinde yürütölecektir. Uygulama saatleri 08:00-16:00’dır.

III. Öğrencilerden;

- Kliniğe ilk geldiklerinde servisin fizik ortamını, yapılan uygulamaları ve ortamı tanımaya çalışmaları,
- Klinikte bulunan tüm hastaların Öğrenci Hemşireler tarafından paylaşılarak bakım sorumluluğunu almaları,
- Düzenli veri toplamaları, hastalara yönelik formları klinik uygulamaya başlar başlamaz (verinin niteliğine göre ve hastanın durumu uygunsa) doldurulmaya başlanmalı ve hemşirelik bakım planını yapmaları, uygulamaları ve kayıt etmeleri,
- Bireylerin bakım gereksinimlerini belirleyerek, bakımları düzenli olarak uygulamaları,
- Sorumluluğu altındaki hastalar ile ilgili değişme ve gelişmelerden öğretim elemanı, klinik hemşire ve/veya doktorlarını haberdar etmeleri,
- Uygulamalarda ekip işbirliği içinde çalışmaları,
- Birey ve aileyi olabildiğince bakıma katabilmeleri,
- Hastalarını taburculuğa hazırlamaları,
- Uygulamaya gelinemediği zamanlarda veri toplama formları ve bakım planlarını, ilgili öğretim elemanına teslim etmeleri ya da iletmeleri,
- Klinik çalışmalarda mesleki etik ilkelere bağlı kalmaları beklenmektedir.

IV. Klinik uygulamaların her hafta için bir sorumlu öğrenci hemşire seçilecektir.

Sorumlu öğrenci hemşirenin sorumlulukları;

- Her öğrenciye uygun hasta paylaşımı yapmada öğretim elemanı/klinik rehberle birlikte hareket etmek,

- Tedavi ve bakım grubu listelerini hazırlayarak öğretim elemanı/klinik rehberin görüşüne sunmak ve listeyi klinik hemşireleri ile paylaşmak, bu listelerin düzenli uygulanıp uygulanmadığını izlemek,
 - Hemşire gözlem formlarının uygun şekilde doldurulduğunu (yaşam bulguları, sistem sorgulama, bakım planı formu) kontrol etmek, eksikleri öğretim elemanı ile paylaşmaktır.
 - Yeni yatışları izleyip, gerekiyorsa öğrencilere dağıtımını için öğretim elemanı ile işbirliği yapmak,
- V.** Klinik uygulamalarda hastanede yemek molası öğlen 12:00-13:00 saatleri arasında verilir. Öğrenciler hastalarının durumu yemek molası için ayrılmasına uygun değilse öğretim elemanının bilgisi dahilinde bu saati değiştirebilir. Hastalarının durumu ile ilgili acil durumları mola için ayrılmadan önce ilgili öğretim elemanı ve klinik hemşiresine bildirir.
- VI.** Staj Yönergesi'nde belirtilen ilkelere uygun olarak üniforma giymesi ve öğrenci isim kartının üniforma üzerine takmaları zorunludur. Öğrenciler en az bir hastaya bakım planı yapacak ancak gerektiğinde kliniğin durumuna göre daha fazla hastanın bakımından sorumlu olabileceklerdir.
- VII.** Klinik uygulama yapılacak ünitelerin çalışma saatlerine uyulması zorunludur.
- VIII.** Öğrencilerden;
- ◆ Kliniğe ilk geldiklerinde servisin fizik ortamını, yapılan uygulamaları ve ortamı tanımaya çalışmaları,
 - ◆ Hastalardan düzenli veri toplamaları, hastalara yönelik formların klinik uygulamanın ilk günü doldurularak hemşirelik bakım planı yapmaları (cerrahi klinikleri ve yoğun bakım ünitelerinde bakım planı; ameliyathanelerde ve acilde rapor hazırlanacaktır),
 - ◆ Uygulamalarda ekip işbirliği içinde çalışmaları, hastalarının teslimlerine ve vizitlerine katılmaları, hastanın doktoru ile işbirliği yapmaları,
- IX.** Grup değişimleri sırasında; klinik uygulama değerlendirme formunun bir adet resimle birlikte ilgili öğretim elemanına verilmesi beklenmektedir.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
HASTA BAKIM PLANI

Öğrenci Adı ve Numarası

SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI

Öğretim Elemanı Unvan ve İsim

SAMSUN

6. VERİ TOPLAMA FORMU

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

HASTA BAKIMINA İLİŞKİN VERİ TOPLAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrenci Adı Soyadı:

Hasta Adı Soyadı:

Tıbbi Tanısı :

Diğer kronik hastalıklar:

Cinsiyeti:

Yaş:

Eğitim:

Mesleği:

Medeni Durum:

Çocuk sayısı:

Evlilik yaşı:

Aile Tipi: Geniş Aile Çekirdek Aile

Kabul Tarihi:

Verilerin toplandığı Tarih:

Cerrahi Prosedür(tarih)

Postoperatifgün

Hastalık belirtilerinin başlangıcı ve zamanı:

Geçmiş Sağlık Öyküsü(Tarih):

Geçmiş Cerrahi Hikayesi (Tarih):

Alerjileri:

Yaşam Stili Nedeni İle Sağlığını Tehdit Eden Risk Faktörleri: Sigara : Alkol

Aktivite Eksikliği Diğer:.....

Ailesel Risk Faktörleri (İlişisini Belirtiniz)

Evde kullandığı ilaçları var mı? Varsa bunlar neler? :

Sosyo-ekonomik durumu: Gelir giderden az Gelir gidere denk Gelir giderden fazla

BRADEN SKALASI (uygun sayıyı daire içine alın ve toplam skoru hesaplayın)						
Duyu / algı	Nem	Aktivite	Hareketlilik	Beslenme	Sürtünme	Toplam
Tamamen 1 sınırlı	Sürekli 1 Nem	Yatağa Bağımlı 1	İmmobil 1	Çok kötü 1	Problem 1	
Çok sınırlı 2	Çok nemli 2	Sandalye 2	Çok Sınırlı 2	Yetersiz 2	Olası 2 Problem	
Hafif Sınırlı 3	Ara sıra nemli 3	Ara sıra yürüyor 3	Hafif Sınırlı 3	Yeterli 3	Problem 3 yok	
Bozulma yok 4	Nadiren nemli 4	Sık sık Yürüyor 4	Sınırlama 4 yok	Çok iyi 4		
Toplam Braden skalasının 16'dan az olması basınç ülseri riski						

ALDIĞI	Saat/ Tarih	Saat/ Tarih	ÇIKARDIĞI	Saat/ Tarih	Saat/ Tarih
ORAL			İDRAR		
TÜPLE BESLENME			NG/DREN		
IV			KUSMA		
			DIŞKI		
DİĞER			DİĞER		
TOPLAM			TOPLAM		

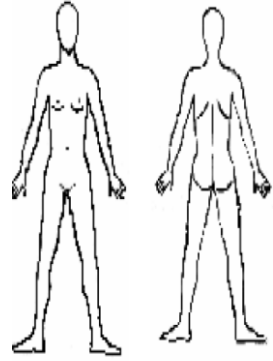
Günlük Yaşam Aktivitesi / Kendine Bakabilme Yeteneği:

0= Bağımsız / Yardım Gerektirmez; 1= Yardımcı Araç Kullanımı Gerekli ; 2= Bir Kişinin Yardımına Gereksinim Var ; 3= Bir Kişinin Yardımına ve Yardımcı Araç Kullanımına Gereksinim Var; 4= İki Kişinin Yardımına Gereksinim Var, Bağımlı

	Skor		Skor		Skor
Yeme/içme		Banyo		Giysileri giym	
Tuvalet		Yatak hareket		Transfer	
Ambulasyon					

Ağrı Değerlendirme/Yönetimi:

Ağrı Değerlendirme	Tarih /Saat				
Ağrı skoru (0-10)					
Ağrı niteliği					
Farmakolojik tedavi					
Nonfarmakolojik tedavi					
Yan etkiler					

Altı
Aydan
Daha
Uzun

Süren Ağrı mı?: Hayır Evet

Arttıran Faktörler:

Azaltan Faktörler:

Rol ve İlişkilerindeki Değişim: Yok Var Açıklayınız

.....
.....

İfade Edilen Önemli Kayıplar ya da Yaşam Stili Değişiklikleri : Yok Var Açıklayınız

:
.....
.....

Şu anki sağlık probleminiz sizde ne tür duygular yaratıyor? Endişe☐ Korku☐ Öfke☐
Huzursuzluk☐ Yetersizlik☐ Çaresizlik☐ Diğer☐.....

Yapılan cerrahi uygulamanın bedeninde yarattığı değişim; Var☐ Yok☐
Düşünceler.....
.....

İletişim şekli:(sözel/sözsüz iletişimde, rahatlık, atılganlık, çekingenlik durumu).....
.....
.....

SİSTEMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ (AMELİYAT ÖNCESİ VE SONRASI TEKRARLANACAK)

GENEL GÖRÜNÜM (Boy, kilo, BKİ, kilo artışı-azalması, obezite, kaşeksi, kıyafetleri ,
saçları, oryantasyonu vb):

DERİ (Turgoru, tonüsü , nemi, rengi, siyanozu, IV girişimleri, tromboflebiti, elastikiyeti,
ısısı, duyusu, kapiller dönüşü, ödemi,basınç ülseri ve yeri, vb) :

BAŞ, BOYUN, KULAKLAR (saçların yapısı , nemi, hijyeni, fısıltı ile duyma, normal ses
ile duyma, yardımcı cihaz kullanma, şişlik, kitle varlığı, rengi, gözlerin şekli, egzoftalmi var
mı, pupillerin yanıtı, eşitliği, ışık refleksi, lenf nodları palpasyonu, trakeostomi varlığı vb):

AĞIZ, BOĞAZ (nemi, rengi, siyanozu, hijyeni, eksik veya çürük diş varlığı, aft, lezyon durumu, takma diş kullanımı, dişeti rengi, öğürme refleksi, dilin hareketi, şişlik,yutma güçlüğü, mukoza bütünlüğü, oral alım, N/G varlığı, bulantı, kusma, nodül, kitle, gastrostomi varlığı, vb):

KARDİOVASKÜLER SİSTEM (Kan basıncı, nabzın ritmi, dolgunluğu, sayısı, tüm bölgelerden nabız kontrolü, kalp sesleri, kan değerleri, senkop varlığı, göğüs ağrısı, dispne varlığı, oksijen ve karbondioksit saturasyonları, oksijen kullanma durumu; kapiller dolgunluk, hipovolemi, hipervolemi ve sıvı elektrolit dengesizliği, CVP ölçümü, yapay kapak varlığı, aritmi, stent varlığı varlığı)

GÖĞÜS VE SOLUNUM (simetri, şekli, spirometre kullanımı, lezyon varlığı, meme muayenesinde anormal bulgu varlığı, düzenli meme muayenesi yapma durumu, solunum sesi, niteliği, derinliği, balgamın rengi, yardımcı kasların kullanımı, öksürük, siyanoz varlığı, uyku problemi, yastık kullanma durumu, pozisyonu, taktıl fremitus, aspirasyon yapıma durumu, göğüs tüpünün varlığı, gelen kan miktarı ve rengi vb)

GASTROİNTESTİNAL SİSTEM (batında kitle, hassasiyet, sıvı birikimi, kitle, oral alımı, barsak sesleri, abdomenin yumuşaklığı, konstipasyon,diyare, ostomi varlığı, abdominal ağrı, fekal inkontinans, antiasit kullanımı, drenlerin yeri, miktarı, sıvının rengi vb):

GENİTOÜRİNER SİSTEM (mesane kateteri, enfeksiyon belirtileri, kızarıklık, idrar miktarı, diyaliz, idrarın rengi, görünümü, inkontinans, konstipasyon, diyare, fekal tıkaç varlığı, hemoroid varlığı, anüri, dizüri, poliüri, hematüri vb, mesane egzersizi, kendi kendine testis muayenesi yapma durumu, diversiyon varlığı, taş varlığı, diyaliz alma durumu, Bph varlığı)

KAS İSKELET SİSTEMİ (kas gücü, yardımcı araç kullanımı, protez varlığı, kontraktür,osteoporoz, atrofi, NVT takip, paralizi, parestezi, ısısı, rengi, kuvveti, düşme öyküsü, DVT belirtileri, periferel duyu vb):

NÖROLOJİK DEĞERLENDİRME (mental durum, yer zaman mekan oryantasyonu, pupillerin durumu, ışık refleksi, öğürme refleksi, hafıza süreci, yutma güçlüğü, düşünme süreci, hesap yapabilme becerisi, kornea refleksi, paralizi durumu, ense sertliği, gloskow koma sklasına göre puanı, grefestezi vb)

KULLANILAN İLAÇLAR VE IV SIVILAR

İlacın adı, Veriliş yolu ve dozu, Etken maddesi, Endikasyonu, Kontraendikasyonu, Dikkat edilmesi gereken hususlar

TANISAL TESTLER/İŞLEMLER

(Ameliyat notu, X ray, USG, BT, MR, EKG, Biyopsi, Endoskopi vb... Bulgular/Sonuçlar)

LABORATUAR ÇALIŞMALARI

Normal bulgular neler çıkmış, hangileri bakılmış?

Anormal bulgular neler, siz bu bulguları nasıl yorumluyorsunuz?

KAVRAM HARİTASI

Hastalığın etiyolojisi, risk faktörleri, yapılan girişimler, konulabilecek tanılar ve girişimler hastalığa göre düzenlenecek ve hastanıza özelleşecek

CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ HASTA DAĞILIM LİSTESİ

TARİH:

Oda No	Öğrenci Adı-Soyadı	Hasta Adı-Soyadı	Hastanın Tanısı

Sorumlu Öğrenci:

TEDAVİ GRUBU (SABAH)	TEDAVİ GRUBU (AKŞAM)
1-	1-
2-	2-
3-	3-
4-	4-
5-	5-
6-	6-
7-	7-

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ
FAKÜLTESİ CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
BAKIM PLANI FORMU**

Hastanın Adı Soyadı

Öğrencinin Adı-Soyadı

Tarih	Prb. No	TANILAMA	PLANLAMA		UYGULAMA	DEĞERLENDİRME
			Amaç / Sonuç Kriterleri	Müdahaleler /Girişimler		
		Hemşirelik Tanımları (G/P/O) Kolloboratif Problemler(PK)				
		Etyolojik Faktörler: Tanımlayıcı kriterler:	Amaç: Sonuç kriterleri:			

	Tıbbi Tanı	Veri Toplama (6 puan)	Fizik Muayene (4 puan)	Laboratuvar Deęeri Yorumlama (2 puan)	Tetkikler (2 puan)	İlaçlar (3 puan)	Tanı Sayısı-öncelik sırası (3 puan)	Girişim Yapma (6 puan)	Değerlendirme Yapma (6 puan)	Eğitim Kitapçığı (4 puan)	Kavram Haritası (4 puan)
B. Planı 1											

Öğrencinin Adı Soyadı :

Notu:

7.DÖNEM İÇİ UYGULAMA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU

Form Numarası	Form Adı	
CHH-1	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ DÖNEM İÇİ UYGULAMA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU	

Öğrenci Adı Soyadı	
Klinik	
Değerlendirme dönemi	

A. PROFESYONEL DAVRANIŞLAR	10 PUAN
Uygulamaya devam etme ve çalışma saatlerine uyma	
Kişisel görünüm üniforma düzeni	
Eleştirilere karşı tutum	
Karar verme yeteneği	
Eksiklerini farketme, hatalarını düzeltmek için çaba sarfetme	
B. KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	12 PUAN
Bakım verdiği hasta/sağlıklı birey ve ailesi ile güven verici ilişki kurma	
Sağlık bakım ekibi üyeleri ile uyumlu, saygılı ilişki kurma	
Eğitmcilerle uyumlu, saygılı ilişki kurma ilişki kurma	
Ekip arkadaşlarıyla uyumlu, saygılı ilişki kurma	
C. SAĞLIK EĞİTİMİ VE ARAŞTIRMA	15 PUAN
Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimlerini belirleme	
Bakım verdiği birey ve ailesinin eğitimini planlaması	
Sağlık eğitimini hazırlamadan önce danışmanlık alması	
Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları hazırlaması ve kullanabilmesi	
Sağlık eğitimini uygulaması ve sonuçlarını değerlendirmesi	
D. UYGULAMA BECERİLERİ	23 PUAN
Preoperatif ve postoperatif hasta bakımı yapma becerileri	

(Gerekli uygulamalar dersin uygulama listesinden kontrol edilecektir)	
E. BAKIMI PLANLAMA, UYGULAMA, DEĞERLENDİRME	40 PUAN
Tanımlama, palanlama, uygulama, değerlendirme, raporlama	
	TOPLAM PUAN

Sorumlu Öğretim Elemanı

8. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAYNAK LİSTESİ

1. Akyolcu N, Kanan N, Aksoy G. Cerrahi Hemşireliği 2. İstanbul. Nobel Tıp Kitabevi. 2018.
2. Aksoy G, Kanan N, Akyolcu N. (2017) Cerrahi Hemşireliği 1. Nobel Tıp Kitabevi Tic. Ltd. Şti. 978-605-335-295-2. İstanbul.
3. Eti Aslan F. (Ed). (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. Yayıncı Sertifika No: 25465. Akademisyen Tıp Kitabevi.
4. Çelik S, Usta Yeşilbakan Ö. (Ed). (2015). Dahili ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevi. ISBN: 978-605-320-101-4.
5. Karadağ M, Bulut H. (Ed). (2019). Cerrahi Hemşireliği Kavram Haritası ve Akış Şemalı 1-2. Vize Yayıncılı. ISBN: 978-605-9278-66-9.
6. Eti Aslan F, Olgun N. (Ed). (2017). Fizyopatoloji. Akademisyen Tıp Kitabevi. ISBN: 978-605-9354-41-7.
7. Harding, M. M., Kwong, J., Roberts, D., Hagler, D., & Reinisch, C. (2020). Lewis's medical-surgical nursing. Amsterdam, The Netherlands:: Elsevier Health Sciences.
8. Swearingen, P. L., & Wright, J. (2019). All-in-One Nursing Care Planning Resource-E-Book: Medical-Surgical, Pediatric, Maternity, and Psychiatric-Mental Health. Elsevier Health Sc
9. Rothrock, J. C. (2022). Alexander's care of the patient in surgery-E-Book. Elsevier Health Sciences
10. DeLaune, S. C., Ladner, P. K., McTier, L., & Tollefson, J. (2023). Fundamentals of nursing. Cengage AU.
11. Fındık, Ü. Y., Ünver, Ö. Ü. S., & Eyi, Ö. Ü. S. (Eds.). (2019). Gastrointestinal Sistemin Cerrahi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Nobel Tıp Kitabevi.
12. Sarıtaş, S. Ç., Bülbüloğlu, S., & Kapıkıran, G. (Eds.). (2021). Kardiyovasküler ve Solunum Sistemi Hastalıkları Cerrahisi ve Bakım. Akademisyen Kitabevi.
13. Sayar, S., & Cihan, E. (Eds.). (2023). Stoma Bakım Hemşireliği. Akademisyen Kitabevi.

9. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KANIT LİSTESİ

Uyar M, köken İ. (2017). Kronik Ağrı Nörofizyolojisi. TOTBİD Dergisi 2017; 16:70–76 doi: 10.14292/totbid.dergisi.2017.1.

Bölükbaş, N., & Birlikbaş, S. (2019). ERAS rehberleri cerrahi sonrası hızlandırılmış iyileşme protokolleri. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 2(3), 194-205.

Özkan, S., & Asar, A. S. (2022). Cerrahi hemşireliğinde tele sağlık uygulamaları. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 38(1), 43-48.

Çelebi, D., & Yılmaz, E. (2019). Cerrahi hastalarda enteral ve parenteral beslenmede kanıta dayalı uygulamalar ve hemşirelik bakımı. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, (7), 714-731.

Yanık, T. Ç., & Yılmaz, S. G. (2019). Kardiyovasküler cerrahi sonrası yoğun bakımda yaşanan sorunlar ve hemşirelik bakımı. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, 1(2), 122-127.

Tuna, P. T., & Kurşun, Ş. (2018). Kolorektal cerrahisinde hızlandırılmış bakım protokolleri ve hemşirelik bakımı. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, 11(2), 180-188.

Güven, B. (2019). Bariatrik cerrahi komplikasyonları ve hemşirelik bakımı. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 16(2), 139-143.

Güçlü, A. (2018). Bariatrik cerrahi ve perioperatif hemşirelik bakımı. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 27(3), 209-211.

Aygin, D., & Gül, A. (2021). Geçmişten günümüze cerrahi ve cerrahi hemşireliğinin yeri. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, (15), 692-704.

Balkan, A., & Çelebi, C. (2020). Cerrahi Alan İnfeksiyonları. BSJ Health Sci, 3(2), 46-50.

Özdemir, Z., & Çelik, S. Ş. (2018). Kalp kapak hastalıkları cerrahisi ve hemşirelik bakımı. Türkiye Klinikleri Journal of Surgical Nursing-Special Topics, 4(1), 26-34.

Şişman, H., & Arslan, S. (2020). Cerrahi hemşireliğinde hasta bakımında kullanılan kuram ve modeller. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi, 29(2), 150-161.

Saruhan, Ç. (2022). Kolorektal Kanserlerin Cerrahi Tedavi Sürecinde Hemşirelik Bakımı. Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(3), 637-656.

Kankaya, E. A., & Bilik, Ö. (2018). Kalp Kapak Ameliyatı Sonrası Güncel Hemşirelik Yaklaşımları: Bakım Neden Önemli?. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(2), 101-111.

Kapıkıran, G., & Bülbüloğlu, S. (2018). Ameliyathanede hasta güvenliği, hasta güvenliği kültürü, medikal hatalar ve istenmeyen olaylar.

Gürel, B., & Koçaşlı, S. (2022). Ameliyat Sonrası Hastaların Derlenme Kalitesi ve Hemşirelik Bakımı. Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi, 5(1), 12-30.

Akyüz, E., Ünlü, H., Uğurlu, Z., & Özhan Elbaş, N. H. (2021). Ortopedik Cerrahi Geçiren Hastaların Yaşadıkları Psikososyal Sorunlar ve Yaşam Kalitesindeki Değişiklikler.

Kara A, Eryılmaz A. (2018). Beliren Yetişkinlerin Gözünden Olumlu Beden İmajı Oluşturmanın Öğeleri. *Journal of Qualitative Research in Education – JOQRE*. Volume 6 / Issue 3.

Körpe G. (2017). Plastik–Rekonstrüktif Cerrahi Hastalarında Benlik Saygısı Ve Hemşirelik Yaklaşımı. *Sağlık Akademisi Kastamonu*, 2(3): 223-231.

Kılıç E, Taycan O, Belli AK, Özmen M. (2007). Kalıcı Ostomi Ameliyatının Beden Algısı, Benlik Saygısı, Eş Uyumu ve Cinsel İşlevler Üzerine Etkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*; 18(4):302-310.

Kankaya EA, Bilik Ö. (2018). Kalp Kapak Ameliyatı Sonrası Güncel Hemşirelik Yaklaşımları: Bakım Neden Önemli?. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi* ISSN: 2146-9601 e-ISSN: 2147-2238.

Çam Yanık T, Yılmaz SG. (2019). Kardiyovasküler Cerrahi Sonrası Yoğun Bakımda Yaşanan Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı. *SBÜ Hemşirelik Dergisi* 1(2), 122-127.

Açıkgöz G, İbrahimoglu Ö. (2019). Ameliyat Öncesi ve Sonrası Dönemde Komplike Tip-A Aort Diseksiyonunda Günlük Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu. DOI: 10.5543/khd.2019.64935 *Turk J Cardiovasc Nurs*;10(22):87–9.

Gülşen M, Akansel N (2018). Hastanın Kendi Dokusu Kullanılarak Oluşturulan Meme Rekonstrüksiyonları ve Hemşirelik Bakımı. *ReviewG.O.P. Taksim E.A.H. JAREN*;4(1):45-51.

Demir S, Kalkan N, Taştan S. (2018). Ortopedi Ve Travmatoloji Hemşirelerinin Değişen Ve Gelişen Rolü: Fraktür Liyezon Hemşireliği. *Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 3(2): 53-62.

Köse G ve ark. (2018). Lomber Disk Hernili Hastalarda Bel Ağrısının Günlük Yaşam Aktiviteleri Ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi. *Türk Nöroşir Derg* 28(Ek Sayı 1).

Tuncay E, Güngör G. (2018). Yoğun Bakımda Solunum Monitörizasyonu; Yeni Kavramlar, Öne Çıkanlar. *Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi*; 6 (1): 31-51.

Güngör T, Uslu Y. (2018). Nadir Bir Olgu ve Hemşirelik Bakımı: Pulmoner Alveoler Proteinozi. <https://doi.org/10.31067/0.2018.38> *ACU Sağlık Bil Derg*; 9(3):322-326.

Kıraner E. 2018 (). Yoğun Bakımda Akciğer Rezeksiyonu Sonrası Hasta Bakımı. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*;22(2):88-103.

Vak E, Özbaş E. (2019). Prostat Kanserinin Ameliyat Sonrası Bakımında Güncel Yaklaşımlar. *JAREN*;5(1):81-89 doi:10.5222/jaren.2019.76588.

Bayraktar N, Aydın N. (2018). ProstatTümörlerindeCerrahiveBakım. *Türkiye Klinikleri J Surg Nurs-Special Topics*;4(2):123-8.

Sayılan A, Ak E, Kanan N. (2018). Yanıklarda Akut Dönem ve Hemşirelik Bakımı. DOI: 10.17681/hsp.377452 . *HSP*;5(3):485-494.

Sivrikaya S, Erdem G. (2019). Kronik Hastalıklarda Yara Bakımı. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi* ISSN: 2146-9601 e-ISSN: 2147-2238.

Rızalar S ve ark (2019). Hemşirelerin Yara Bakım Uygulamaları; Üniversite Hastanesi Örneği. DEUHFED 201 9, 12 (3), 163-169.

Devecel G, Şenturan L. (2018). The Effect of Breathing Exercises on Preventing Postoperative Atelectasis: A Randomized Controlled Trial. FNJN Florence Nightingale Journal of Nursing; 26(3): 159-167.

Ilknur, T. U. R. A., & Erden, S. (2022). Postoperatif Ağrı Kontrolünde Kanıt Temelli Öneriler. Dental and Medical Journal-Review, 4(1), 34-47.

Reisli, R., Akkaya, Ö., Arıcan, Ş., Can, Ö., Çetingök, H., Güleç, M., & Köknel Talu, G. (2021). Pharmacologic treatment of acute postoperative pain: A clinical practice guideline of The Turkish Society of Algology Akut postoperatif ağrının farmakolojik tedavisi: Türk Algoloji-Ağrı Derneği klinik uygulama kılavuzu. Agri: Agri (Algoloji) Derneği'nin Yayın organidir= The journal of the Turkish Society of Algology, 33.

Abdullayev, R., Bilgili, B., & Umuroğlu, T. (Eds.). (2021). Postoperatif Ağrı Tedavisi Kılavuzu. Akademisyen Kitabevi.

Engelman, D. T., Ali, W. B., Williams, J. B., Perrault, L. P., Reddy, V. S., Arora, R. C., ... & Boyle, E. M. (2019). Guidelines for perioperative care in cardiac surgery: enhanced recovery after surgery society recommendations. JAMA surgery, 154(8), 755-766.

Gustafsson, U. O., Scott, M. J., Hubner, M., Nygren, J., Demartines, N., Francis, N., ... & Ljungqvist, O. (2019). Guidelines for perioperative care in elective colorectal surgery: Enhanced Recovery After Surgery (ERAS®) Society recommendations: 2018. World journal of surgery, 43, 659-695.

**10. T.C. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ
FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER
İLKE, USUL VE ESASLARI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu ilke, usul ve esasların amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin bölüm hedef ve stratejileriyle uyumlu bir şekilde, işletmelerde yaptıkları eğitim uygulamalarını yürütmeleri amacıyla uyulması gereken ilke, usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin işletmelerde yaptıkları eğitim uygulamalarına ilişkin hususları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslar; **2547** sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanunu ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddesine; Yükseköğretim Kurulu tarafından **02.02.2008** tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan **26775** sayılı “Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelikte yer alan ilgili maddelere; **5510** sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanununun ilgili maddesine; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans/Lisans Öğretimi Uygulamalı Dersler Yönergesi’ne ve 17.06.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 31514 sayılı Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği’ne dayanmaktadır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslarda geçen;

- a. Bölüm Başkanı-** Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanı,
- b. Dekan-** Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı,
- c. Fakülte-** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- ç. İntörn Hemşire-** Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. yarıyıllarındaki tüm kurumsal uygulamalı derslerini alan ve devam zorunluluğunu yerine getiren öğrenciyi,

d. Klinik Rehber Hemşire- Alanında en az bir yıl deneyimli, en az lisans mezunu,son 5 yıl içinde klinik rehberlik eğitimi almış, kuramsal-uygulamalı dersin işletmelerde yürütülen eğitim uygulamalarında, işletmelerde destek sağlayan, öğrenme sürecini desteklemek, yardım etmek ve cesaretlendirmek işleviyle kılavuz rolü üstlenmiş uygulayıcı hemşireyi,

e. Kuramsal Uygulamalı Ders- Yarıyıl içinde teorik ve laboratuvar, klinik ve/veya sahadaki işletmelerde yürütülmesi zorunlu olan dersleri,

f. Öğrenci- Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerini,

g. Uygulama- Mesleki eğitim programı öğrencilerinin 31514 sayılı Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliğine dayalı olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin işletmelerde yaptıkları beceri eğitimlerini,

h. Uygulama Süresi- Ders müfredatında belirtilen süreyi,

ğ. Uygulama Yeri- Uygulamanın yapılacağı resmi ve özel sağlık ve kamu işletmelerini,

i. Uygulama Yürütücüsü/Sorumlu Öğretim Elemanı- İşletmelerde yapılan eğitim uygulamaları konusunda görevlendirilen öğretim elemanı ve yardımcılarını,

ı. Uygulamanın Değerlendirilmesi- Öğrencilerin uygulamalarına ilişkin dersinyürütücüsü ve/veya hemşire/klinik rehber tarafından yapılan değerlendirmeyi,

j. Üniversite- Ondokuz Mayıs Üniversitesini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler

Uygulamaların Yürütülmesi ile İlgili Genel İlkeler

MADDE 5- (1) Bölümün dört yıllık öğretim planında belirtilen uygulamalı derslerle ilgili olarak;

a. Kuramsal uygulamalı derslerin teorik kısmını yürüten öğretim elemanı aynı zamandauygulamaları yürütmekten de sorumludur.

b. Öğrenci sayısı ve uygulama alanının durumuna göre uygulamalar için birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir.

c. Kuramsal uygulamalı derslerde öğretim elemanı/öğrenci sayısı oranı 1/20'nin üzerine çıktığında gereksinim duyulan kadar klinik rehber hemşire görevlendirilir. Öğretim

elemanının yeterli olduğu durumlarda ise klinik/saha ve bölüm işbirliğinin devamlılığı, uygulama ortamının özelliği gibi ihtiyaçlar doğrultusunda klinik rehber hemşire görevlendirmesi yapılabilir.

d. Kuramsal uygulamalı derslerin yıl içi uygulamaları, bölüm öğretim planındaki toplam ders saatini kapsamak koşuluyla, dönem başında ilgili öğretim elemanının önerisi ve bölüm başkanının onayı ile blok olarak yapılabilir. Uygulamalı bir dersin blok olarak yapılması ile bir yarıyıld a dersin alınması gereken toplam teorik ders saatlerinin birleştirilerek alınması ve daha sonra dersin, toplam uygulama saatlerinin birleştirilerek uygulama yapılması kastedilir.

Uygulamanın süresi ve zamanı

MADDE 6- (1) Hemşirelik bölümünde dersler yarıyıl esasına göre verilir. Her bir yarıyıld a alınması gereken kuramsal uygulamalı derslerin süresi öğrenim planında belirtildiği gibidir.

(2) Öğrenciler uygulamalarını ilgili eğitim-öğretim dönemi içerisinde, öğrenim planında belirtildiği şekliyle yarıyıl veya blok esasına göre yapmakla yükümlüdürler.

Laboratuvar ve Uygulamalara Devam Zorunluluđu

MADDE 7- (1) Öğrenciler, kuramsal uygulamalı dersin uygulamasının %80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamanın (laboratuvar ve/veya klinik/saha uygulamaları vb.)

%20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler devamsızlıktan kalır. Kuramsal uygulamalı dersten devamsızlıktan kalan öğrenciler, o dersin hem teorik hem de uygulamasını tekrar etmek zorundadır. Kuramsal uygulamalı dersin blok olarak yapıldığı durumda, dersin teorik bloğunda yapılan devamsızlık dersin teorik bölümünden; uygulama bloğundan yapılan devamsızlıklar ise uygulama bölümünden sayılır.

Uygulamanın Yapılacağı Yerler

MADDE 8- (1) Öğrenciler uygulamalarını, kuramsal uygulamalı dersin içeriğine uygun olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, diğer kamu ve özel sağlık kurumları, sosyal hizmetlere ait kurumlar, eğitim kurumları, diğer kamu ve özel kurumlarda ve yapar.

Uygulama Yürütücüsünün Sorumlulukları

MADDE 9- (1) Uygulama konusunda görevlendirilen öğretim elemanı ve yardımcılarının sorumlulukları şunlardır:

- a.** Uygulama yapacak öğrencilerin uygulama listesini hazırlamak ve uygulama içingerekli kurumsal izinlerin alınmasını sağlamak,
- b.** Uygulamaya başlamadan önce öğrencinin uygulamasında sorumluluk alacak klinik rehber hemşirelerle iletişim kurmak ve uygulamanın içeriğini, amaçlarını ve hedeflerini

paylaşmak,

- c. Klinik rehber hemşirelerin klinik çalışma alanlarını belirlemek ve koordine etmek.
- ç. Uygulama süreci boyunca uygulamanın içeriği, amaçları ve hedeflerine yönelik olarak klinik rehber hemşirelerle işbirliği içinde çalışmak,
- d. Öğrenciye olumlu rol modeli olmak,
- e. Öğrenci, klinik rehber hemşirelerin ve sağlık ekibinin diğer üyeleriyle profesyonel iletişim kurmak,
- f. Öğrencinin planlı bir öğrenme süreci deneyimlemesini sağlamak üzere gereklitedbirleri almak,
- g. Uygulama süresince öğrenciye rehberlik etmek, öğrencilerin uygulama amacınayönelik eğitimlerini sağlamak,
- ğ. Öğrencinin teorik bilgisi ve uygulama becerisi arasında bağ kurmasını sağlamak,
- h. Öğrencinin uygulamada beceri ve özgüven geliştirmesine yardım etmek,
- ı. Öğrenciyi uygulama anında görmek, değerlendirmek ve dürüst/geliştirici/yapıcı geri bildirim vermek,
- i. Öğrencinin uygulama performansı ve deneyimlerine ilişkin gerçekçi bir şekilde değerlendirme yapabilmesini sağlamak,
- j. Öğrencinin uygulama bilgi ve becerisi ile sorumluluk üstlenmesini dikkate alarak profesyonel benlik saygısı gelişimini desteklemek,
- k. Uygulamanın niteliğine ve öğrencinin gereksinimine göre uygulamayı organize etmek ve denetlemek,
- l. Öğrencilerin uygulama alanlarında yaşadıkları sorunların çözümünde yardımcı olmak,
- m. Öğrencinin üniforma bütünlüğünü ve uygulamaya devamını desteklemek,
- n. Uygulama süreci boyunca öğrenciler ve rehber hemşirelerle iletişimi sürdürmek ve geribildirimde bulunmak,
- o. Uygulama esnasında öğrencilerin devam durumlarını denetlemek,
- ö. Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığına ile uygulama yapılan kurumun iş sağlığı ve güvenliği birimine bildirmek ve resmi işlemler için öğrenciyi yönlendirmek.
- p. Sigorta prim ödeme süreçlerinin düzenlenmesi açısından uygulamaya devam etmeyen öğrencileri Fakülte Dekanlığına bildirmek.

Klinik Rehber Hemşirenin Nitelik ve Sorumlulukları

MADDE 10- (1) Kuramsal uygulamalı derslerde görevlendirilecek rehber hemşirede olması

gereken nitelikler şunlardır:

- a. Hemşirelik Bölümü lisans mezunu, tercihen lisansüstü eğitim almış olmak,
- b. En az 1 yıl klinik ve/veya sahada mesleki deneyime sahip olmak,
- c. Özgüvenli olmak,
- ç. Mesleki gelişim için istekli olmak,
- d. Profesyonel iletişim becerisine sahip olmak,
- e. Kaliteli bir hemşirelik bakımı vermek için istekli olmak.

(2) Kuramsal uygulamalı derslerde görevlendirilecek rehber hemşirenin sorumlulukları şunlardır:

- a. Uygulama süreci boyunca uygulamanın içeriği, amaçları ve hedeflerine yönelik olarak uygulama yürütücüsü ile işbirliği içinde çalışmak,
- b. Öğrenci için olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak,
- c. Öğrenci, öğretim elemanı ve sağlık ekibinin diğer üyeleriyle profesyonel iletişim kurmak,
- ç. Öğrenciye pozitif rol modeli olmak,
- d. Öğrencinin planlı bir öğrenme süreci deneyimlemesine yardım etmek amacıyla kliniğe özgü öğrenme fırsatları oluşturmak,
- e. Öğrencinin teorik bilgisi ve uygulama becerisi arasında bağ kurmasını sağlamak,
- f. Öğrencinin uygulamada beceri ve özgüven geliştirmesine yardım etmek,
- g. Öğrenciyi uygulama anında görmek, gelişim sürecini değerlendirmek, uygulama yürütücüsüne ve öğrenciye dürüst/geliştirici/yapıcı geri bildirim vermek,
- ğ. Öğrencinin uygulama performansı ve deneyimlerine ilişkin gerçekçi bir şekilde değerlendirme yapabilmesini sağlamak,
- h. Öğrencinin uygulama bilgi ve becerisi ile sorumluluk üstlenmesini dikkate alarak profesyonel benlik saygısı gelişimine katkıda bulunmak,
- ı. Planlandığı şekilde, uygulamanın niteliğine ve öğrencinin gereksinimine göre güvenli uygulama yaptırmak,
- i. Öğrencilerin uygulama alanlarında yaşadıkları sorunların çözümünde yardımcı olmak,
- j. Öğrencinin üniforma bütünlüğünü ve uygulamaya devamını desteklemek,
- k. Öğrenci değerlendirmesine ilişkin formları ve raporları istenilen sürede uygulama yürütücüsüne teslim etmek,
- l. Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal uygulama yürütücüsüne bildirmek.

Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları

MADDE 11- (1) Hemşirelik bölümü öğrencisinin uygulamalı derse yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a.** Dersin hedeflerini ve öğrenme çıktılarını kavramak,
- b.** Klinik ve sahada var olan öğrenme fırsatlarını öğrenmek ve uygulamak için azami çaba göstermek,
- c.** Sağlık kurum/kuruluşunun genel kurallarına, politikalarına ve yönetmeliklerine uymak,
- ç.** Uygulama yürütücüsü tarafından yapılan uygulama planına uymak,
- d.** Bilgi, beceri ve yeteneklerini, sorumluluklarının sınırlarını ve danışmanlık/denetime olan gereksinimini bilmek,
- e.** Hastalara / bireylere kendisini uygun bir şekilde tanıtmak ve bakımlarına katılmak için izin istemek,
- f.** Bakım vermeden önce uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşire ya da klinik hemşiresinden bilgi almak (hastayı teslim almak), bakım için işbirliği yapmak ve uygulaması süresince işbirliğini sürdürmek,
- g.** Belirlenen öğrenim hedefleri çerçevesinde kaliteli bakım sunma sorumluluğunu üstlenmek,
- h.** Öğrenme hedeflerine ulaşamıyorsa, uygulama yürütücüleri ya da rehber hemşireyi bilgilendirme sorumluluğunun farkında olmak,
- ı.** Herhangi bir nedenle klinikten ayrılmadan önce bakımına katıldığı bireyin durumu ve bakımı konusunda rapor vermek, sorumluluklarını devretmek,
- i.** Muayene, tedavi ve/veya bakımları sırasında gizlilik ve mahremiyete özen göstermek,
- j.** Bakımına katıldığı bireyin durumundaki önemli değişiklikleri derhal bildirmek,
- k.** Klinik ve saha öğrenme sürecinde bireyin güvenliğine ve rahatlığına saygı göstermek,
- l.** Uygulama yerindeki her türlü araç ve gerecin dikkatli kullanılmasına özen göstermek,
- m.** Bakım verilen birey, uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve uygulama alanlarındaki sağlık ekibi üyeleriyle mesleki sınırları içerisinde nazik ve saygılı iletişim kurmak,
- n.** Mesleki etkileşimlerinde açık/anlaşılır, doğru ve etkili iletişim becerileri kullanmak,
- o.** Klinik ve saha uygulamalarını uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve/veya hemşireler denetiminde yapmak,
- ö.** Uygulama yürütücüleri, klinik rehber hemşireler ve/veya hemşireler olmaksızın herhangi bir ilaç uygulaması yapmamak,
- p.** Uygulama yürütücüsü tarafından istenen formları, planları tanımlanan şekilde

doldurmak, raporlamak ve istenilen sürede teslim etmek,

r. Bakımına katıldığı bireyin muayene ve gözlemlerini, verdiği bakımı ve bireyin bakıma verdiği yanıtı (uygulamaya ilişkin raporlar, bakım planları vb.) kayıt etmek ve süresi içinde bakımın değerlendirilmesi için hazır olmak,

s. Klinik ve saha uygulamalarında ortaya çıkan her türlü iş kazasını derhal dersin yürütücüsü, klinik rehber ve klinik sorumlu hemşiresine bildirmek,

ş. Sağlık kuruluşunun enfeksiyon kontrol prosedürlerini bilmek ve uygulamak.

t. Özbakımına ve kişisel hijyenine özen göstermek

Aşılar, İş Güvenliği ve Sağlığına İlişkin Belgelerin Temini

MADDE 12- (1) Hemşirelik bölümü öğrencilerinin, klinik/ saha uygulamasına çıkmadan önce klinik uygulama için gerekli aşılama, iş güvenliği ve sağlığına ilişkin belgelerin teminine yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Hemşirelik Bölümü ve/veya kuramsal uygulamalı dersi yürüten ilgili anabilim dalı tarafından yapılan duyuru ile bildirilen tetkik, aşıları klinik uygulama öncesi istenen sürede yaptırmak ve bunlara ait belgeleri edinerek en az bir yıl boyunca arşivlemek,

b. Klinik uygulama öncesi fakülte yönetimi tarafından düzenlenen İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine katılmak ve katılım belgesini en az bir yıl boyunca arşivlemek,

c. Klinik uygulama öncesi yaptırılan tetkikler, aşılar, iş sağlığı ve güvenliği eğitimine ilişkin belge ve/veya istenen diğer belgelerin birer örneğini dosya halinde kuramsal uygulamalı dersi yürüten ilgili anabilim dalı/ uygulama yürütücüsüne istenen sürede teslim etmek.

Bilgi Güvenliği, Mahremiyetin Sağlanması ve Sosyal Medya Kullanımı

MADDE 13- (1) Hemşirelik bölümü öğrencilerinin, klinik/ saha uygulaması esnasında bilgi güvenliği, mahremiyetin sağlanması ve sosyal medya kullanımına yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Klinik uygulama esnasında özellikle bakım ve tedavi süreçleri sırasında cep telefonu iletişim ve/veya kayıt amacıyla kesinlikle kullanılmamalıdır.

b. Sağlıklı birey/hasta yakını/hastayla ilgili hiçbir bilgi, fotoğraf, kayıt vb. bilgiler sosyal medyada paylaşılmamalıdır.

c. Sağlıklı birey/hasta yakını/hastanın tanınmasına neden olacak şekilde ad/kimlik bilgisinin hastane içi/dışı sosyal ortamlarda ya da sosyal medyada paylaşılması yasaktır. Sosyal medyadan gizlilik ayarları aracılığıyla yayınlara erişimi sınırlamak gizlilik/mahremiyetin sağlanması için yeterli değildir.

ç. Cep telefonu, kişisel bilgisayar vb. herhangi bir kişisel cihazda hasta yakını/hasta ya da

ailenin sağlık kayıt/bilgileri saklanmamalıdır.

d. Bakım ve tedavi süreçleri boyunca bireyin/hastanın ya da aile üyelerinin kişisel sosyal medyada hesaplarına eklenmesi bireysel ve profesyonel ilişki sınırlarının korunması açısından sakıncalı olabilir.

e. Klinik/saha uygulaması sırasında şahit olunan herhangi bir gizlilik/mahremiyet ihlali dersin sorumlularına rapor edilmelidir.

Ön Koşullu Dersler

MADDE 14-(1) Ön Koşul:

a. Öğrencilerin Hemşirelik Bölümü 1. sınıfta almış ve başarmış oldukları “HEM 101-Hemşirelik Esasları I” dersi, “HEM104-Hemşirelik Esasları II” dersinin ön koşuludur. HEM104 Hemşirelik Esasları II dersinde başarılı olmayan öğrenci, hiçbir kuramsal uygulamalı dersini alamaz.

b. Öğrencilerin Seçmeli İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinden birini seçebilmeleri için Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. yarıyıllarındaki tüm uygulamalı dersleri almış ve devam zorunluluğunu yerine getirmiş olmaları gerekir.

Uygulama Kıyafeti

MADDE 15- (1) Klinik uygulama esnasında öğrencilerin yanında bulundurması zorunlu eşyalar şunlardır;

- a.** Öğrenci hemşire üniforması ya da beyaz önlük
- b.** Kol Saati
- c.** Öğrenci kimliği
- ç.** Gerekli dokümanlar/formları içeren öğrenci dosyası
- d.** Kayıt tutmaya uygun özellikte kalem
- e.** Klinik/ saha uygulaması için önerilen ayakkabı

(2) Kuramsal uygulamalı derslerin klinik alanda yapılan uygulamaları sırasında öğrencilerin hemşire üniforması giymeleri zorunludur. Aile sağlığı merkezleri, okullar, ev ziyaretlerine diğer saha uygulamalarında sahanın özelliğine ve dersin ilgili öğretim elemanının kararına göre öğrenci hemşire üniforması yerine beyaz önlük giyebilir. Öğrenciler uygulamalara bu İlke, Usul ve Esaslar belgesinin 13. Maddesinin 3 bendinde açıkça belirlenen üniforma düzenine uygun olarak gelmekle sorumludur.

(3) Öğrenci üniformasının özellikleri:

a. Öğrenciler uygulamada lacivert etek ya da pantolon, beyaz üniforma üstü giyerler. Üniforma üstü basenden, etek boyu ise dizden en fazla 10-15 cm aşağıda olmalıdır.

Üniforma üzerine koyu lacivert ya da siyah renkte hırka ve lacivert desensiz başörtüsü giyilebilir. Üniforma üstüne giyilecek hırka kapişonsuz, yakasız, aksesuarsız, işlemesizve önden düğmeli ve üniforma üstü ile aynı boyda olmalıdır. Öğrenci üniforması her gün düzgün, temiz ve ütülenmiş olmalıdır.

b. Öğrencilerin üniformanın altına giyecekleri ayakkabı güvenlik ve optimal vücut mekaniğini sağlayacak özellikte kapalı, topuksuz, ses çıkarmayacak özellikte, aksesuarsız, siyah veya koyu lacivert renkte, desensiz ve her zaman temiz olmalıdır.

c. Öğrenci kimliği görünür ve kolay okunacak şekilde üniformanın üst kısmına mutlaka takılmalıdır.

ç. Öğrenciler klinik için uygun ve minimum aksesuar (sarkan ya da halka biçiminde olmayan küpe, saat, bir adet taşsız nişan/nikah yüzüğü) kullanabilir. Öğrenci her bir kulakta en fazla iki adet küpe bulundurulabilir. Bilezik, bileklik vb. aksesuarlar klinik uygulama esnasında kullanılmamalıdır.

d. Kullanılan her türlü aksesuarın güvenliği ve saklanması öğrenci sorumludur. Herhangi bir kayıp durumunda uygulama yürütücüleri ya da klinik uygulama yapılan kurumun herhangi bir sorumluluğu yoktur.

e. Klinik/saha uygulaması esnasında piercing kullanılmamalıdır.

(4) Uzun saçlı öğrenciler saçlarını hemşirelik bakım uygulamalarını engellemeyecek ve üniforma bütünlüğünü bozmayacak şekilde toplamalıdır. Saç modellerinde abartıya kaçılmamalı, kısa saç omuz hizasını geçmemeli ve dağınık olmamalıdır. Erkek öğrenciler uygulamalar sırasında sakalsız ya da sakal olduğu durumlarda temiz ve bakımlı olmalıdır. Uygulamaya çıkan öğrenciler kişisel hijyen kurallarına (kısa tırnak, saç ve vücut temizliği gibi) uymak zorundadırlar.

Uygulamanın Değerlendirilmesi

MADDE 16- (1) Öğrencilerin uygulama başarı durumunun değerlendirilmesi dersin ilgili uygulama yürütücüleri/öğretim elemanları ve/veya klinik rehber hemşire/ler tarafından uygulama ortamında ve/veya laboratuvarda yapılır. Değerlendirme yöntemleri, bu dersin özelliğine göre geliştirilmiş olan değerlendirme kriterleri (kuramsal bilginin uygulamaya aktarımı, gözlem ve izlemlerin değerlendirilmesi, seminerler ile olgu sunumlarında ve tartışmalarında öğrenci performansının değerlendirilmesi, laboratuvar psikomotor beceri sınavı, uygulama sınavı vb.) doğrultusunda dersin öğretim elemanınca belirlenir ve en geç uygulamaya çıkmadan önce öğrenciye yazılı ve sözlü olarak duyurulur.

(2) Uygulama notu, uygulamayı yaptıran öğretim elemanı/ elemanları tarafından, uygulamaya destek veren klinik rehber hemşirenin de değerlendirmeleri alınarak 100 (Yüz) tam not

üzerinden belirlenir.

(3) Kuramsal uygulamalı meslek derslerinin yarıyıl ve yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği hükümleri esas alınır.

(4) Ara sınav notunun hesaplanması: Teorik ara sınav notunun %50'si, uygulama notunun %50'si alınarak değerlendirilir.

(5) Yarıyıl sonu başarı notunun hesaplanması:

Uygulama notunun %50'si ve Yarıyıl sonu sınav notunun %50'si olacak şekilde hesaplanır. Klinik/saha uygulama notu ilgili öğrenci, dersin öğretim elemanları tarafından derse ilişkin değerlendirme formları üzerinden değerlendirilir.

(6) Uygulama notu aynı zamanda öğrencinin portfolyosunda bulunan uygulama alanının notunu da oluşturur.

Sigorta İşlemleri

MADDE 17- (1) 5510 Sayılı Genel Sağlık Sigortasının 5. Maddesi ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda 17/04/2008 tarih ve 5754/3 sayılı maddesi ile yapılan değişiklik gereğince, yüksek öğrenimleri sırasında yurt içinde zorunlu işyeri eğitimine tabi tutulan öğrencilerin, “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” primlerinin işyeri eğitimi süresince öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumu tarafından ödenmesi zorunludur. Buna rağmen ilgili birime bilgi vermeden “sigortasız” olarak uygulamaya başlayanlar ile ilgili doğabilecek herhangi bir yükümlülükten üniversite sorumlu tutulamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İntörn Hemşirelik Uygulamasına İlişkin İlkeler

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Amaç ve Kapsamı

MADDE 18-

a. İntörn hemşirelik uygulamasının amacı, öğrencilerin 7 yarıyıl boyunca edindikleri bilgi ve becerilerini, mesleksi değerler ve ilkeler ışığında ilgili klinik ve sahada uygulayarak pekiştirmelerine, karar verme becerilerini geliştirmelerine ve mezuniyet öncesi mesleki deneyim kazanmalarına olanak sağlamaktır.

b. İntörn hemşirelik öğrencisinden bireyin bakımına ilişkin bütüncül bakış açısına sahip olması ve hasta/sağlıklı bireyin fiziksel, mental, sosyal sorunlarına yönelik alternatif çözüm önerileri üretebilme becerisi geliştirmesi beklenir.

c. Öğrencilerin öğrenme gereksinimi doğrultusunda öğretim elemanı/ları tarafından öğrencilerin görüşleri dikkate alınarak planlanan öğrenme aktivitelerine -seminer programları, makale saatleri, konferanslar, vaka analizleri vb.- katılarak hemşirelik disiplinine özgü bilgisini ve eleştirel düşünme becerisini geliştirmesi beklenir.

d. İntörn hemşirelik öğrencisinin sağlık hizmetlerinin sunulmasında sağlık ekibi içinde yer alarak, ekibin diğer üyeleri ile profesyonel sınırlar içerisinde işbirliği yaparak çalışabilmesi beklenir.

İntörn Hemşirelik Uygulamasına Başlayabilme Şartları

MADDE 19- (1) Öğrencilerin İntörn Hemşirelik Uygulamasına başlayabilmeleri için Hemşirelik Bölümü lisans müfredatının 1., 2., 3., 4., 5., 6., ve 7., yarıyıllarındaki tüm uygulamalı dersleri almış ve devam zorunluluğunu yerine getirmiş olmaları gerekir.

İntörn Hemşirelik Uygulaması Dönemi ve Süresi

MADDE 20 -

(1) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersleri; İç Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Doğum ve Kadın Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Hemşirelikte Yönetim İntörn Uygulaması, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, Halk Sağlığı Hemşireliği İntörn Uygulaması ve Hemşirelik Esasları İntörn Uygulaması olmak üzere 8 adettir.

(2) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersleri 4. sınıf bahar yarıyılında yer alır.

(3) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersini alma şartını yerine getiren öğrenci İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinden birini seçerek kayıtlanır ve seçtiği derse yarıyıl boyunca devam eder.

(4) İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersinin Uygulama Süresi- Bu dersin uygulama süresi 4. sınıf bahar yarıyılında, Ondokuzmayıs Üniversitesi akademik takvimi ile başlar ve biter.

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Başlaması ve Yürütülmesi

MADDE 21-

(1) Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin İntörn Hemşirelik Uygulaması Dersini ilgili anabilimdalı başkanlığı planlar ve yürütür.

(2) İntörn hemşirelerin uygulama yapacakları alanlar (Klinik/Saha) ilgili İntörn Hemşirelik Uygulanmasından Sorumlu Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi ve Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'nın onayı ile belirlenir.

İntörn Hemşirelik Uygulamasının Değerlendirilmesi ve Denetlenmesi

MADDE 22-

- (1) İntörn Hemşirelik Uygulamasının değerlendirilmesi ve denetlenmesi ilgili uygulama yürütücüleri (dersin sorumlu öğretim elemanı/ları, klinik rehber hemşire ve/veya klinik sorumlu hemşiresi/leri) tarafından yapılır.
- (2) İntörn Hemşirelik Uygulaması Derslerinin yürütülmesi ve değerlendirilmesinde diğer uygulamalı derslerde izlenen ilke, usul ve esaslar geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 23- (1) Bu İlke, Usul ve Esaslarda yer almayan hususlarla ilgili hallerde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim- Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Önlisans/Lisans Öğretimi Uygulamalı Dersler Yönergesi ile ilgili hükümler uygulanır.

Yürürlük

MADDE 24-(1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulutarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25-(1) Bu İlke, Usul ve Esaslar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı tarafından uygulanır.

	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMA İŞ KAZASI ÖNLEME ve BİLDİRİM TALİMATI	Doküman No	6.7.2
		Yayın Tarihi	23.10.2018
		Revizyon No	2
		Revizyon Tarihi	13.12.2019
		Sayfa No	1

Talimatlar

1. Uygulamaya çıkacak tüm öğrenci ve öğretim elemanları İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimine katılır.
2. Yapıtılması gereken serolojik testler hekim tarafından değerlendirilerek aşılama yapılır.
3. Uygulamaya çıkacak tüm öğrencilerin sigortası dekanlık tarafından yapılır.
4. Uygulamaya çıkılan kurumun adaptasyon eğitimine katılır.
5. Uygulama alanının özelliğine göre öğrenci güvenlik önlemlerini alır ve kurallara uyar.
6. Yaralanma (enfekte delici kesici araç ile yaralanma, düşme, hastanın kan ve vücut sıvılarına maruziyet, kimyasal ajanlar, radyasyon) durumunda ilgili ders öğretim elemanı, klinik rehber hemşire, klinik/saha sorumlu hemşiresine haber verilir.
7. Yaralanma sonucunda olay yerinde müdahale gerekiyor ise yaralanan öğrenci acil servise ulaştırılır.
8. Enfekte delici kesici araç ile yaralanma halinde ilgili alan su ve sabunla yıkanır, pansuman yapılır. Daha sonra İş Sağlığı Güvenliği birimine gidilerek işlemler başlatılır. İş Sağlığı Güvenliği birimi, Sosyal Güvenlik kurumunun web sitesinde yer alan İş Kazası Meslek Hastalığı e-bildirimini (işveren bildirim) üç (3) iş günü içinde yapar.
9. Yaralanan öğrenci ve dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından "Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu" doldurularak dönem sonunda Standart 6 Çalışma grubuna teslim edilir.
10. Yaralanma sonrası tetkiklerin tekrarının yapılması ve takibi öğrencinin sorumluluğundadır.
11. Yaralanmaya kaynak olan hasta enfekte olmasa bile, öğrenci bildirim ve testleri yaptırılmalıdır.

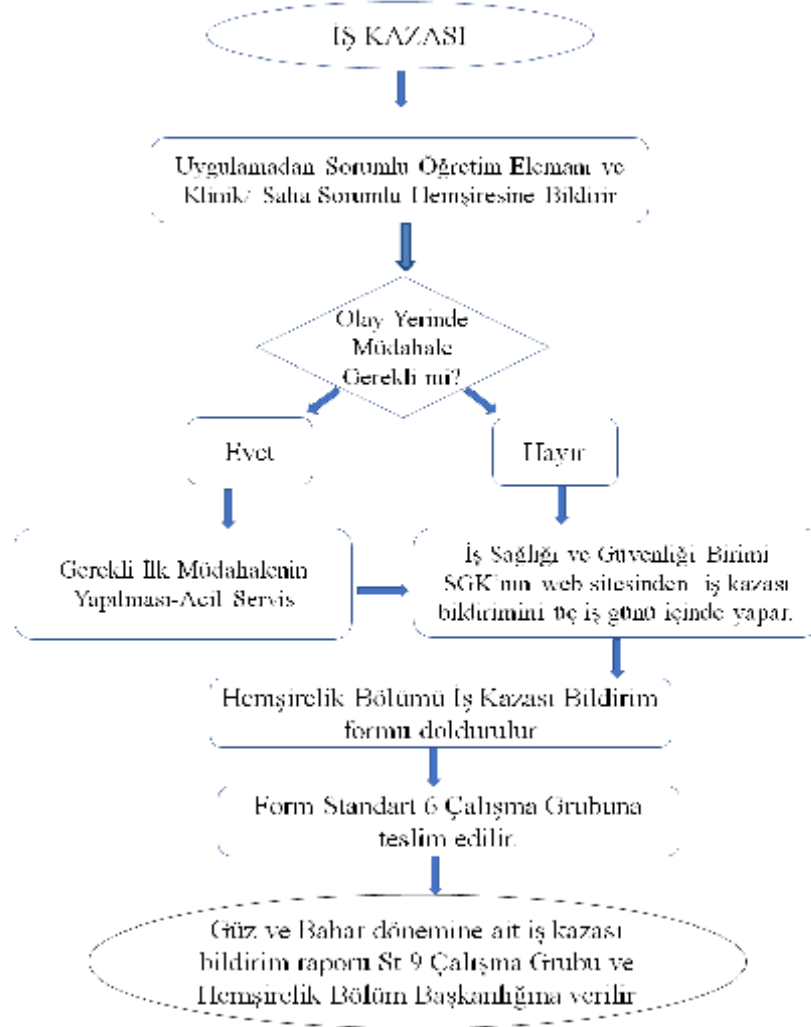
Hemşirelik Bölüm Başkanı
Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI

Dekan Yardımcısı
Dr. Öğr Üye. Mehtap ÜNLÜ SÖĞÜT

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI BİLDİRİM ALGORİTMASI

Doküman No	
Yayın Tarihi	
Revizyon No	1
Revizyon Tarihi	13.12.2019
Sayfa No	1/1

Hemşirelik Bölüm Başkanı
Prof. Dr. İlmur AYDIN AVCI

Dekan Yardımcısı
Dr. Öğr. Üye. Mehtap ÜNLÜ SÖĞÜT

	HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI BİLDİRİM FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	1/1

Oğrencinin	
Adı-Soyadı	
Oğrenci Numarası	
Cep Telefonu:	
Oğrencinin Yakını	
Adı-Soyadı	
Cep Telefonu	
İş kazasına İlişkin	
Olay Tarihi/Saati	
Olay Yeri	
Kurum	
Klinik/Saha	
Olayın Oluş Biçimini Anlatınız?	
Varsa Olayın Şahidi Adı- Soyadı:	İmza:
Olay sonrası yapılanlar	Yıkama: ☐ Pansuman: ☐ Acil serviste gözetim: ☐ Enfeksiyon polikliniği: ☐ Diğer:
Ders: Dersin Sorumlu Öğretim Elemanı/Elemanları Adı-Soyadı: İmza: Adı-Soyadı: İmza:	

Açıklama: Yaralanma nedeniyle SGK'ya bildirim yapılan her bir öğrenci için "İş Kazası Bildirim Formunun" doldurulması gerekmektedir. Dönem sonunda doldurulmuş formların ders sorumlusu tarafından Standart 6 Çalışma Grubuna iletilmesi önemlidir.